

Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrlometodějská teologická fakulta

Katedra křesťanské sociální práce
Charitativní a sociální práce

Ing. Jana Vrbovská

*Výhody a nevýhody akreditace dobrovolnické
služby pro Pečovatelskou službu Jeseník*

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Ing. Ester Danihelková

2013

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně a všechny použité informační zdroje jsem uvedla v bibliografickém seznamu.

V Olomouci dne 2.4.2013

.....

Podpis autora práce

Poděkování:

Tímto děkuji vedoucí bakalářské práce Ing. Ester Danihelkové za odborné vedení, trpělivost a podporu při zpracování této práce. Dále děkuji své rodině za pochopení, velkou pomoc a podporu. Také děkuji i všem ostatním, kdo mě v průběhu studia podporovali.

OBSAH

ÚVOD	5
1. Dobrovolnictví	7
1.1. Základní pojmy formálního dobrovolnictví	8
1.1.1. Dobrovolnická služba.....	8
1.1.2. Vysílající organizace a přijímající organizace	10
1.1.3. Akreditace a akreditovaný dobrovolnický program.....	10
1.1.4. Pravidla dobrovolnického programu.....	12
1.2. Význam dobrovolnictví pro sociální služby.....	15
1.2.1. Předpoklady úspěšné činnosti dobrovolníků v sociálních službách ...	18
1.2.2. Činnosti vykonávané dobrovolníky	18
1.3. Přínos dobrovolnictví pro dobrovolníka.....	20
2. Základní charakteristika Jesenického regionu	22
2.1. Dobrovolnictví v regionu	23
2.2. Sociální služby pro seniory a pro osoby se zdravotním postižením na Jesenicku	23
2.2.1. Pracovní skupina senioři v Komunitním plánu sociálních služeb a služeb souvisejících pro roky 2011-2013	25
2.2.2. Rozložení sociálních služeb pro seniory a osoby zdravotně postižené v okrese Jeseník	27
3. Dobrovolnictví ve Středisku pečovatelské služby Jeseník	29
4. Postup při akreditaci dobrovolnického programu.....	31
5. Význam akreditace dobrovolnického programu pro organizaci.....	33
5.1. Výhody akreditace.....	33
5.2. Nevýhody akreditace	35
6. Analýza potřebnosti dobrovolníků v jednotlivých službách pro seniory a pro osoby zdravotně postižené	36
7. Projekt dobrovolnického programu	38
Projekt dobrovolnického programu pro Středisko pečovatelské služby o.p.s.....	38
ZÁVĚR	55
SEZNAM LITERATURY	57
SEZNAM PŘÍLOH.....	60

ÚVOD

Co je to vlastně dobrovolnictví? Jeho význam je obsažen už v samotném slově – dobrá vůle projevená skutky (Bendíková, 2012, s. 3). Kořeny dobrovolnictví podle mnoha autorů sahají hluboko do historie, já osobně základy dobrovolnictví spatřuji v křesťanství. Např. známý příběh v bibli o Milosrdném Samaritánovi (Luk 10,10-37), je vlastně příběh dobrovolníka, který se rozhodl dát svůj čas, i své peníze aby pomohl člověku, který jeho pomoc potřeboval.

V této práci se zabývám významem dobrovolnictví pro Pečovatelskou službu Jeseník, ale také významem dobrovolníků obecně a rovněž i pro celou oblast Jesenicka. Protože pracuji se seniory, vidím, že v tomto regionu chybí organizace, která by vysílala v rámci dobrovolnického programu dobrovolníky do zařízení pro seniory. Nejbližší organizací, která vysílá dobrovolníky pro tuto cílovou skupinu v rámci akreditovaného programu, je Maltéžská pomoc o.s. v Olomouci.

„Dobrovolnictví je základním stavebním prvkem občanské společnosti“, jak je uvedeno ve Všeobecné deklaraci o dobrovolnictví z r. 2001. Dobrovolnictví „uskutečňuje nejvznešenější aspirace lidstva – touhu po míru, svobodě, příležitostech, bezpečí a spravedlnosti pro všechny“ (Tošner, Sozánková, 2006, s. 133). Dobrovolnictví pomáhá udržovat a posilovat takové lidské hodnoty, jako jsou družnost, zájem o druhé a služba jiným lidem (Zášková, Mojžíšová, 2011, s.67).

Cílem této práce je popsat postup při akreditaci dobrovolnické služby a výhody a nevýhody akreditace pro vysílající organizaci, výsledky jsou shrnuty v projektu dobrovolnického programu pro konkrétní organizaci – Středisko pečovatelské služby Jeseník p.o. Podkladem pro projekt byla analýza potřebnosti dobrovolníků v sociálních službách pro seniory a osoby se zdravotním postižením na Jesenicku a základní charakteristika regionu, jak je uvedena v kapitole č. 2 a také informace získané z Komunitního plánu sociálních služeb na Jesenicku 2011-2013.

Záměrem této práce je také zvýšit informovanost sociálních pracovníků o možnostech akreditace dobrovolnického programu, o získání podpory od státu ve formě dotace z Ministerstva vnitra, o významu činnosti dobrovolníků pro organizaci. jako prostředek pro předání informací o dobrovolnictví osloveným organizacím regionu nebo připravený materiál bude použit pro přípravu akreditace konkrétní organizace) Díky jedné vysílající organizaci pro určitou cílovou skupinu v

regionu dojde k zasítování sociálních služeb pro danou cílovou skupinu, a bude tak zajištěna spolupráce a návaznost služeb.

Dalším významem této práce je také propagace dobrovolnictví jako občanské ctnosti, jeho přínosu jak pro společnost, tak i pro dobrovolníky a dále jako významného faktoru zvyšování kvality poskytovaných sociálních služeb.

Historií dobrovolnictví u nás i ve světě se v této práci nebudu zabývat, protože je dobře popsána v literatuře např. Frič, Pospíšilová (2010) – Vzorce a hodnoty dobrovolnictví v České republice, Tošner, Sozánská (2006) - Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích a také v mnoha dalších kvalifikačních pracích.

První část práce je teoretická, pracovala jsem metodou analýzy odborné literatury a článků v časopise Sociální práce/Sociální práca, kde je tomuto tématu věnováno celé číslo 4/2011 a za použití dostupných internetových zdrojů. Druhá část práce je praktická, obsahuje analýzu potřebnosti dobrovolníků u jednotlivých poskytovatelů sociálních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Poznatky získané z teoretické části práce a z průzkumu potřebnosti dobrovolníků v sociálních službách pro seniory a osoby se zdravotním postižením na Jesenicku jsou využity v Projektu dobrovolnického programu pro konkrétní organizaci – Středisko pečovatelské služby Jeseník o.p.s.

Práce je členěna do kapitol, v první kapitole se zabývám dobrovolnictvím obecně, ve druhé je popsána situace v jesenickém regionu a rozložení sociálních služeb pro seniory a pro osoby se zdravotním postižením. Ve třetí kapitole se věnuji práci s dobrovolníky v pečovatelské službě Jeseník, ve čtvrté kapitole je popsán postup při akreditaci dobrovolnického programu, v páté kapitole se zabývám významem akreditace pro organizaci a jejími výhodami i možnými nevýhodami. Šestá kapitola obsahuje analýzu potřebnosti dobrovolníků v jednotlivých sociálních službách pracujících se seniory a zdravotně postiženými osobami v jesenickém regionu. V sedmé kapitole je zařazen projekt dobrovolnického programu.

Touto prací chci ukázat, že postup akreditace dobrovolnického programu není složitý, a že díky akreditované dobrovolnické službě je možno zkvalitnit poskytované služby nejen pro seniory, ale i pro ostatní cílové skupiny. Zároveň je dobrovolnictví možností rozvoje dobrovolníků, cestou osobního a profesního růstu, ochranou pro nezaměstnané před sociálním vyloučením a propadem do pastí nezaměstnanosti. Tyto aspekty dobrovolnictví jsou v tomto kraji s vysokou nezaměstnaností také velmi důležité.

1. Dobrovolnictví

V první kapitole podávám vysvětlení základních pojmů spojených s dobrovolnictvím, co je to dobrovolnictví, kdo je dobrovolník, rozdíl mezi formálním a neformálním dobrovolnictvím a zabývám se také významem dobrovolnictví pro sociální služby. Objasnění těchto pojmů je důležité pro správný kontext této práce a pro její srozumitelnost.

„**Dobrovolnictví** - je svobodně zvolená práce pro druhé bez nároku na finanční odměnu“ (Skovajsa, 2010, s. 125).

Dobrovolnictví, jak o něm píše Tošner, Sozánská (2006, s.18): „Dobrovolnictví není oběť, ale přirozený projev občanské zralosti. Přináší konkrétní pomoc tomu, kdo ji potřebuje, ale zároveň přináší dobrovolníkovi pocit smysluplnosti, nové zkušenosti a dovedností, obohacení v mezilidských vztazích“. „Dobrovolnictví je pravidelným a spolehlivým zdrojem pro organizaci, která s dobrovolníky spolupracuje a zároveň je zdrojem nových zkušeností, zážitků i příležitostí pro osobní růst dobrovolníků“ (Tošner, Sozánská, 2006, s. 37).

Dobrovolník – „je člověk, který, bez nároku na finanční odměnu poskytuje svůj čas, svoji energii, vědomosti a dovednosti ve prospěch ostatních lidí či společností“ (Tošner, Sozánská, 2006, s. 35).

Dobrovolník – podle zákona č. 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě, je osoba starší patnácti let, pokud vykonává dobrovolnickou službu v České republice a starší osmnácti let, pokud vykonává tuto službu mimo území našeho státu. Dobrovolník se svobodně rozhoduje věnovat svůj čas dobrovolnické službě, která je v čase do tří měsíců krátkodobá a v případě nad tři měsíce dlouhodobá.

Dobrovolník – jak ho charakterizuje Rejzler (1998, s.72), „...je člověk, který nabízí organizaci své znalosti, schopnosti, dovednosti a zkušenosti za dohodnutých podmínek a není za tuto činnost finančně odměňován formou platu“.

Formální dobrovolnictví – je práce pro druhé, či pro životní prostředí, kulturní památky, bez nároku na finanční odměnu, která se uskutečňuje v organizačním kontextu, to znamená, že je vykonávána v organizaci, nebo je organizací alespoň zprostředkována – např. prostřednictvím dobrovolnického centra (Skovajsa, 2010, s. 125).

Neformální dobrovolnictví - je pomoc druhým bez nároku na finanční odměnu, která se ale děje mimo organizační kontext – příkladem je např. sousedská výpomoc (Skovajsa, 2010, s.125). V další části práce se ve spojení s dobrovolnictvím bude jednat vždy o formální nebo-li organizovanou formu dobrovolnictví.

1.1. Základní pojmy formálního dobrovolnictví

Mezi základní pojmy formálního dobrovolnictví patří dobrovolnická služba, vysílající organizace, přijímající organizace, akreditace a akreditovaný dobrovolnický program.

1.1.1. Dobrovolnická služba

Dobrovolnické službě se věnují dobrovolníci vysílání akreditovanými organizacemi. Akreditace jsou udělovány Ministerstvem vnitra ČR od roku 2003 podle Zákona č. 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě (Skovajsa, 2010, s. 128).

Tento zákon upravuje podmínky, za kterých stát podporuje dobrovolnickou službu a je prvním právním předpisem upravujícím statut dobrovolníka v České republice. V tomto zákoně jsou uvedeny náležitosti smluv mezi vysílající organizací a dobrovolníkem a mezi vysílající organizací a přijímající organizací. Dále jsou zde uvedeny možné oblasti dobrovolnické služby a její časové ohraničení apod. Dobrovolnictví nebylo v 90. letech minulého století zakotveno v žádném obecně platném právním dokumentu ČR. Od roku 2000 se situace postupně začala měnit a v roce 2003 se díky Zákonu o dobrovolnické službě stala dobrovolnická služba známou a uznávanou (Dobrovolnictví a paragrafy [on-line]).

Mezníkem pro pomoc dobrovolníků v sociálních službách bylo přijetí zákona o sociálních službách 108/2006 Sb. V původní verzi zákona však dobrovolník nebyl uveden mezi osobami, které se mohou pohybovat v sociálních službách, což by znamenalo vyloučení dobrovolníků z celé řady aktivit v sociálních službách. Posun přinesla změna zákona o sociálních službách ze dne 16. října 2007 (Metodika dobrovolnictví v sociálních službách [on-line], 2012, s. 14).

HESTIA po dohodě s MPSV k této změně vypracovala komentář. Dvě formy zapojení dobrovolníků do sociálních služeb: první forma - dobrovolníci

mohou v sociálních službách působit od 16. října 2007 podle § 115 novelizovaného zákona o sociálních službách. Nepatří do okruhu pracovníků v sociálních službách vykonávajících odbornou činnost (odst.1), ale působí podle odst. 2 § 115 novelizovaného zákona o sociálních službách, kde je uvedeno: odst.(2) Při poskytování sociálních služeb působí rovněž dobrovolníci za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem^{44a}). Tímto zvláštním právním předpisem se rozumí Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění pozdějších předpisů (Legislativa dobrovolnictví [on-line]).

Druhá forma - (zřejmě daleko větší) část dobrovolníků, kteří nepůsobí v akreditovaném režimu podle zákona o dobrovolnické službě, třeba proto, že se pro malou skupinku dobrovolníků nevyplatí žádat o akreditaci, případně proto, že příspěvkové organizace o akreditaci žádat nemohou. Proto pokud dobrovolníci přicházejí do zařízení sociálních služeb mimo režim akreditace podle zákona o dobrovolnické službě, mohou i nadále vstupovat do zařízení podle standardu kvality č. 9 (dle přílohy č. 2 prováděcí vyhlášky k zákonu o sociálních službách), 9. Personální a organizační zajištění sociální služby -d) Poskytovatel, pro kterého vykonávají činnost fyzické osoby, které nejsou s poskytovatelem v pracovně právním vztahu, má písemně zpracována vnitřní pravidla pro působení těchto osob při poskytování sociální služby; podle těchto pravidel poskytovatel postupuje (Metodika dobrovolnictví v sociálních službách, 2012, s. 14).

Zákon o dobrovolnické službě přesně specifikuje činnosti, které dobrovolník organizovaný podle tohoto zákona smí vykonávat. Tyto činnosti se týkají pomoci nezaměstnaným lidem, zdravotně postiženým, seniorům, sociálně slabým, příslušníkům národnostních menšin, imigrantům, osobám po výkonu trestu odnětí svobody, osobám drogově závislým, osobám trpícím domácím násilím, ale i pomoci při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase. Také se zaměřuje na pomoc při přírodních, humanitárních a ekologických katastrofách, při péči o životní prostředí a zachování kulturního dědictví a na pomoc při pořádání charitativních a sbírkových akcí pro potřebné. Dále pomoc při uskutečňování rozvojových programů a v rámci operací, projektů a programů mezinárodních organizací a institucí, včetně mezinárodních nevládních organizací.

Za dobrovolnickou službu, se nepovažuje činnost týkající se uspokojování osobních zájmů, anebo je-li vykonávána v rámci podnikatelské nebo jiné výdělečné

činnosti anebo v pracovněprávním vztahu, služebním poměru nebo členském poměru.

Dobrovolníkem, který vykonává dobrovolnickou službu, může být v rámci ČR fyzická osoba starší 15 let, která vykonává dobrovolnickou službu na základě smlouvy uzavřené s vysílající organizací; v případě dlouhodobé dobrovolnické služby nebo v případě krátkodobé dobrovolnické služby, k jejímuž výkonu je dobrovolník vyslán do zahraničí, musí být tato smlouva písemná (Zákon č. 198/2002 Sb.).

1.1.2. Vysílající organizace a přijímající organizace

Vysílající organizací je právnická osoba se sídlem v České republice, která dobrovolníky vybírá, eviduje, připravuje pro výkon dobrovolnické služby a uzavírá s nimi smlouvy o výkonu dobrovolnické služby za podmínky, že má udělenou akreditaci.

Přijímající organizace, je organizace, pro jejíž potřebu je dobrovolnická služba vykonávána, která je způsobilá uzavřít smlouvu s vysílající organizací a schopná dostát závazkům z této smlouvy (Zákon č. 198/2002 Sb.).

1.1.3. Akreditace a akreditovaný dobrovolnický program

Ministerstvo vnitra uděluje akreditace vysílajícím organizacím v oblasti dobrovolnické služby a tyto akreditace mají tříletou platnost. Takto akreditované organizace mohou žádat o státní dotaci na činnosti vymezené zákonem o dobrovolnické službě. Mohou žádat Ministerstvo vnitra o státní dotaci na pojištění dobrovolníků a na část nákladů spojených s evidencí dobrovolníků, přípravou a výkonem dobrovolnické služby.

Žádost o udělení akreditace může podat občanské sdružení, obecně prospěšná společnost, církev nebo náboženská společnost, církevní právnická osoba církve nebo církevní právnická osoba náboženské společnosti se sídlem na území České republiky, která dobrovolníky vybírá, eviduje, připravuje pro výkon dobrovolnické služby a uzavírá s nimi smlouvy o výkonu dobrovolnické služby. (Akreditace [online]).

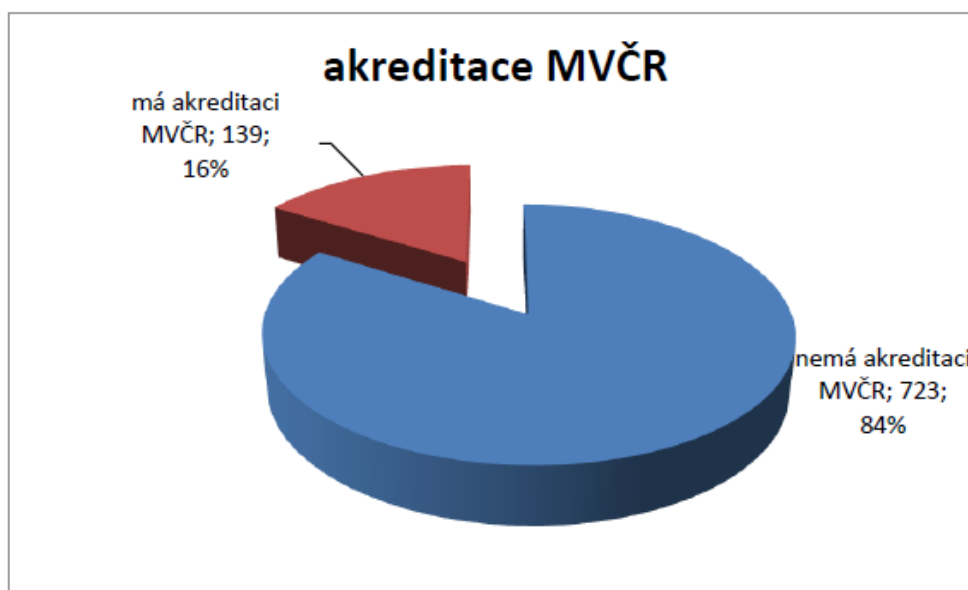
V procesu akreditace dobrovolnické služby se sleduje a pracovníci MV posléze kontrolují, jak jsou dobrovolníci vybírání a připravení na svoji činnost, zda a jaká rizika jejich činnost může představovat a jak jsou proti těmto rizikům chráněni – pojištěním, odborným vedením koordinátorem dobrovolníků nebo jím pověřenou kontaktní osobou v místě výkonu dobrovolnické služby a také, jak je jejich činnost kontrolována, resp. zda a jak probíhá supervize jejich aktivit. Platná akreditace poté umožňuje požádat o dotaci, zejména na vybavení a služby týkající se přímo dobrovolníků (Dobrovolnictví a paragrafy [on-line]).

Akreditované organizace mají metodiky, upravující jak jsou dobrovolníci vybírání a připravováni na svoji činnost, jaká rizika jejich činnost může představovat a jak jsou proti těmto rizikům chráněni (Legislativa dobrovolnictví [on-line]).

Některé organizace mají akreditováno i více dobrovolnických programů současně. Akreditovanými organizacemi projde každoročně přibližně 10 000 dobrovolníků, kteří se na veřejně prospěšné činnosti organizací podílí v průběhu celého roku (Dobrovolnictví a paragrafy [on-line]).

Jak je možnost akreditace dobrovolnických programů a tím i příjem dotací, využívána ukazuje následující graf 1, jak ho uvádí Lusková D., a Lusková Š. (2012, s. 5) :

Graf č. 1: organizace využívající dobrovolníky, akreditované MVČR podle zákona o dobrovolnické službě

V srpnu 2012 bylo průzkumem Registru sociálních služeb MPSV, Koalice dobrovolnických iniciativ Hestia o. s., ze seznamu akreditovaných projektů vysílajících organizací v oblasti dobrovolnické služby v letech 2012, 2011 a 2010, databáze organizací žádající dotační podporu na MZČR v roce 2012 a webové stránky dobrovolnik.cz zjištěno 862 organizací v ČR, které deklarují spolupráci s dobrovolníky ve všech oblastech (sociální, zdravotní, ekologie atd.). Přitom pouze 139 organizací z 862, které pracují s dobrovolníky ve všech oblastech, má akreditaci MVČR udělenou podle zákona o dobrovolnické službě (Lusková D., Lusková Š., 2012, s. 4) .

Je třeba větší informovanosti o možnostech akreditace dobrovolnické služby, o jejich výhodách pro organizace pracující s dobrovolníky. Protože se jedná o velký nepoměr: mezi 16% - počtu organizací, které využívá výhod akreditace a možnosti příjmu dotací na činnost dobrovolníků a 83% - počtu organizací, které nemají akreditovaný dobrovolnický program a nevyužívajících výhod akreditace.

1.1.4. Pravidla dobrovolnického programu

Znát formální náležitosti dobrovolnického programu, je důležité i pro sociální pracovníky a vedoucí pracovníky sociálních služeb, kteří se často dívají na dobrovolníky s nedůvěrou. Pravidla dobrovolnického programu jsou dobře popsána v materiálech humanitární organizace ADRA, která je nevládní neziskovou organizací, zaměřenou na poskytování humanitární a sociální pomoci v zahraničí a v České republice.

Dobrovolnický program, který získal akreditaci Ministerstva vnitra, se musí řídit zákonem o dobrovolnické službě a z tohoto zákona vyplývají určité povinnosti:

- smlouva dobrovolníka s dobrovolnickým centrem
- pojištění dobrovolníka
- zapisování odpracovaných hodin
- supervize (Materiál ke školení dobrovolníků, Dobrovolnické centrum ADRA s. 4)

Smlouva dobrovolníka s dobrovolnickým centrem

Součástí smlouvy o dobrovolnické službě je zpravidla doklad o předložení výpisu z evidence Rejstříku trestů a ustanovení o mlčenlivosti.

Podle Zákona o dobrovolnické službě č. 192/2008 Sb., musí vysílající organizace uzavřít s dobrovolníkem Smlouvu o výkonu krátkodobé, případně dlouhodobé dobrovolnické služby. Smlouva mezi dobrovolníkem a vysílající organizací o výkonu dlouhodobé dobrovolnické služby nebo krátkodobé dobrovolnické služby, k jejímuž výkonu je dobrovolník vyslán do zahraničí, musí vždy obsahovat

a) jméno, příjmení, rodné číslo nebo, není-li přiděleno, datum narození, místo trvalého pobytu dobrovolníka a název a sídlo vysílající organizace,

b) ujednání

1. o účasti na předvstupní přípravě organizované vysílající organizací; součástí předvstupní přípravy musí být podle povahy dobrovolnické služby i informování dobrovolníka o možných rizicích spojených s výkonem dobrovolnické služby, která by mohla ohrozit život nebo zdraví dobrovolníka,

2. podle povahy dobrovolnické služby o předložení výpisu z evidence Rejstříku trestů ne staršího než 3 měsíce a o předložení písemného prohlášení, že v době sjednání smlouvy není proti dobrovolníkovi vedeno trestní řízení,

3. podle povahy dobrovolnické služby o předložení potvrzení o zdravotním stavu dobrovolníka ne starší než 3 měsíce, ve kterém registrující lékař na základě posouzení zdravotního stavu dobrovolníka vymezení činnosti, které s ohledem na svůj zdravotní stav není dobrovolník schopen vykonávat,

4. podle povahy dobrovolnické služby o předložení potvrzení o seznámení dobrovolníka s prevencí infekčních nemocí včetně antimalarické prevence (profilaxe), vyžadují-li to podmínky území, ve kterém má dobrovolník působit,

jako podmínkách pro účast v dobrovolnické službě (Zákon o dobrovolnické službě [on-line]).

V citovaném zákoně je uvedeno, že smlouva musí obsahovat podle povahy dobrovolnické služby ujednání o předložení výpisu z evidence rejstříku trestů ne starší než 3 měsíce.

Na internetových stránkách Ministerstva vnitra, je ve vzoru smlouvy o výkonu krátkodobé dobrovolnické služby přímo uvedeno: „nedílnou součástí této

smlouvy tvoří výpis z evidence Rejstříku trestů a potvrzení o zdravotním stavu dobrovolníka, obojí ne starší než 3 měsíce“ (Dobrovolnická služba –Akreditace [online] – vzory smluv).

Tento údaj uvádím, protože jsem se několikrát setkala při zjišťování zájmu o dobrovolníky v organizacích s obavou, zda dobrovolníci jsou lidé prověřeni.

Formální náležitosti dobrovolnictví – pojištění, zapisování odpracovaných hodin, supervize uvádím podle Materiálu ke školení dobrovolníků (s. 4-5).

Pojištění dobrovolníka

Pojištění dobrovolníka je sjednáno pro případ úrazu dobrovolníka, který by se stal při výkonu dobrovolnictví, pro případ úrazu, který se stane klientovi při výkonu dobrovolnické činnosti a pro případ zničení věci, která patří třetí osobě (přijímající organizaci).

Pojistka neplatí tehdy, jestliže se poškodí či ztratí věci dobrovolníka a platí pouze pro činnosti, které dobrovolníci mohou vykonávat.

Zapisování odpracovaných hodin

Zapisovat odpracované hodiny je nutné kvůli pojištění a také pro vystavování potvrzení pro dobrovolníky o tom kolik hodin jako dobrovolníci odpracovali a také pro danou organizaci a pro hodnocení dobrovolnického programu.

Supervize

Slovo supervize znamená „nadhled“, jedná se o nadhled nezávislé osoby a slouží k tomu, aby ti, kdo pomáhají jiným lidem, uměli zvládat složité situace, které je během jejich služby potkají. Supervize v dobrovolnictví je prostorem pro vzájemné sdílení dobrovolníků a zástupců přijímající organizace pod nezaujatým dohledem supervizora. Supervize zkvalitňují vzájemnou komunikaci, dobrovolníci jsou nenásilným způsobem vedeni k sebereflexi a ke kvalitnějšímu vztahu k uživatelům služby (Materiál ke školení dobrovolníků, Dobrovolnické centrum ADRA s. 4-5).

Supervize dobrovolníků je prostředkem, který zprostředkovává komunikaci dobrovolníka, respektive skupiny dobrovolníků, se supervizorem v neohrožujícím prostředí, které umožní dobrovolníkům konzultovat svoje postoje a pocity pramenící

z jejich činnosti. Supervize zároveň chrání zájem klienta před případnými nevhodnými aktivitami dobrovolníka a je tak rovněž neformální kontrolou činnosti dobrovolníků. Supervize je formou posilování, odborného růstu a popř. i kontroly dobrovolníků, která je častá a potřebná zvláště v sociálně zaměřených organizacích, kde mají dobrovolníci zodpovědnost ve vztahu ke klientům (Metodika dobrovolnictví v sociálních službách [on-line], 2012, s. 56).

1.2. Význam dobrovolnictví pro sociální služby

Při zpracovávání bakalářské práce a při zjišťování zájmu o dobrovolníky u jednotlivých poskytovatelů sociálních služeb pro seniory a pro osoby se zdravotním postižením, jsem se v některých případech setkávala s nedůvěrou k dobrovolníkům nebo přímo odmítnutím práce dobrovolníků. Myslím, že tato nedůvěra a obavy plynou z nedostatečné informovanosti nejen veřejnosti, ale i sociálních pracovníků a vedoucích jednotlivých zařízení, proto považuji za důležité znovu připomenout význam dobrovolníků a možnosti činností, do kterých se mohou dobrovolníci zapojit.

Společenská hodnota dobrovolnictví na obecné rovině spočívá ve schopnosti přispívat k řešení sociálních problémů (Frič, Pospíšilová, 2010, s. 183).

„Dobrovolníci mohou v sociálních službách vykonat mnoho užitečné práce, zejména v bezprostředním kontaktu s klientem. Vnášejí do nich nadšení, vysokou angažovanost, pružnost, neformálnost, osobní přístup ke klientům“ (Matoušek, 2003, s. 61). Dobrovolníci svým nadšením, angažovaností, novými nezatíženými pohledy přináší do sociálních služeb přidanou hodnotu, která může obohatit sociální práci s lidmi, jen je třeba se nebát a dobrovolníky do práce s lidmi zapojit (Baláž, 2011, s. 4). Dobrovolníci také přinášejí svou životní zkušenost a celkové zkvalitnění služeb individuálním přístupem a schopností navazovat přátelství (Šimková, 2011, s. 15).

Dobrovolníci mohou plnit v sociálních službách významnou úlohu. Oproti jiným oblastem dobrovolnictví jsou sociální služby specifické svým rozsahem, klientelou i samotným cílem služby, kterým je ve většině případů překonání nějakého handicapu, integrace klienta do většinové společnosti, nebo alespoň

zmírnění jeho vyloučení. Dobrovolnictví přináší do vztahu poskytovatel – klient v rámci sociálních služeb nejen kvantitativní zvýšení kapacity poskytovatele. Jako osoba, která není zaměstnancem, může být dobrovolník klientovi blíže nejen geograficky, ale také věkově či mentálně díky svým specifickým zkušenostem, zájmům. Výhodou dobrovolníků je, že nejsou profesionálními sociálními pracovníky, což v některých případech může bourat bariéry mezi ním a klientem, nebo pomáhat udržet klientovi vědomí jeho osobní důstojnosti a hodnoty (Metodika dobrovolnictví v sociálních službách [on-line], 2012, s. 5).

Z hlediska společenského, jak uvádí Frič a kol., (2001, s. 113) je dalším přínosem dobrovolnictví skutečnost, že šetří omezené finanční prostředky organizace a vede k rozšíření a zkvalitnění poskytovaných služeb.

„Dobrovolník dělá jiné činnosti než profesionál. Tuto péči ale klient rovněž vyžaduje. Profesionální pracovník ji však nemůže dělat, neboť má své pracovní povinnosti a na další věci mu nezbyvá čas. Starý člověk si ale rád povykládá. Tuto službu mu může poskytnout dobrovolník. Všem stranám to přináší uspokojení“ (Frič a kol., 2001, s. 114). Pro klienty je přítomnost dobrovolníků jednoznačně přínosem, po počátečních rozpacích, kdy si někteří klienti nebyli jisti, zda je dobrovolnice nebudou ovlivňovat např. svým náboženským vyznáním, politickým přesvědčením atd., došlo k porozumění a klienti již nedočkavě vyhlíželi další návštěvy. V přítomnosti dobrovolníků v sociálním zařízení je velké pole působnosti, zvláště u imobilních klientů, kteří potřebují přítomnost dalších osob, aby jim obohatili život (Aronová, 2008, s. 6). Dobrovolníci jsou nositeli nejen pomoci, ale i lidskosti a tvořivosti. Poskytují pomoc při plnění poslání organizace, ale také nabízejí nové pohledy na řešení problémů a poskytují zpětnou vazbu. Dobrovolníci jsou nejen doplněním týmu, ale propagují také organizaci na veřejnosti (Tošner a kol., 2005, s. 9).

Zákon o sociálních službách klade důraz na zvyšování kvality péče. Ve standardech kvality je vyjádřeno, že klienti rezidenčních zařízení by měli žít jako jejich vrstevníci běžným způsobem života, měli by být součástí okolního společenství a jejich život by měl být důstojný. Jednou z možností, jak přirozeně naplnit uvedené zásady, jsou dobrovolníci, tedy lidé, kteří bezplatně nabídnou část svého času, energie a schopností (Aronová, 2008, s. 7). „Dobrovolník se stává testem kvality péče i kvality vztahů v organizaci. Tam, kde nejsou zaměstnanci ani klienti spokojeni, tam dobrovolník dlouho nevydrží“ (Tošner a kol., 2005, s. 9).

„Dobrovolník je laický a neformální, ale velmi pozorný hodnotitel celkové atmosféry v organizaci a tedy sekundárně i kvality péče“ (Zemanová, Kořínková, Tošner, 2005, část 3).

Dobrovolníci také často zvyšují sociální kapitál organizace tím, že jí poskytují vysoce profesní a expertní služby (např. právní konzultace, správce počítačové sítě apod.) a zprostředkovávají kontakty s dalšími osobami. Dochází tak k propojování sociálních sítí a ke vzniku dalších neformálních vazeb (Frič a kol., 2001, s. 115).

Dobrovolnictví v oblastech sociální práce, pomáhá naplňovat základní potřeby klientů týkající se lidského kontaktu a umožňuje jim účastnit se aktivit, které jsou pro ně bez doprovodu nedostupné (Anketa, 2011, s. 5).

Využití dobrovolníků v sociálních službách vyžaduje zpravidla profesionální management, protože se zde dobrovolníci pohybují na poli psychosociálních služeb, kde je důležitý kompetentní přístup. Zároveň je nutné připravit organizaci na přijetí dobrovolníků, včetně vyškolení vlastních koordinátorů dobrovolníků. Zejména v této souvislosti je nezastupitelná funkce nově vznikajících dobrovolnických center jako zdrojů metodické pomoci, výcvikových a supervizních programů a propagace dobrovolnictví ve společnosti v nejširším slova smyslu (Šimková, 2011, s. 15).

Důvody využívání dobrovolníků neziskovou organizací

(Rektořík, 1998, s. 72)

- dobrovolníci jsou levnější než zaměstnanci
- určitá práce se hodí nejlépe právě pro dobrovolníky
- snaha nabídnout dobrovolníkům šanci se něco naučit
- obohacení a doplnění služeb
- výchovný efekt dobrovolníků na lidské vztahy

Nejčastějšími typy dobrovolníků jak je uvádí Matoušek (2003, s. 61) jsou: studenti a to zejména ti, kteří se připravují na pomáhající profese, pro něž dobrovolnická práce představuje možnost poprvé samostatně pracovat s vlastním případem. Dále nezaměstnaní lidé, kteří chtějí být nějak užiteční; ženy pečující o rodinu a děti, které ještě nechtějí nastoupit do práce a chtějí se společensky uplatnit mimo domov. Dobrovolníky také bývají lidé, kteří jsou v důchodu a cítí se málo

využití a lidé, kteří vnímají svou práci jako jednostrannou a nejsou při ní v kontaktu s jinými lidmi, což jim pak chybí.

1.2.1. Předpoklady úspěšné činnosti dobrovolníků v sociálních službách

Předpokladem úspěšné činnosti dobrovolníka v organizaci je dobře definovat jeho úkol a jeho roli. Závazek dobrovolníka, klienta a instituce, jež dobrovolnickou pomoc organizuje, musí být formulován ve smlouvě, kterou podepíše dobrovolník, klient (či jeho oprávněný zástupce) a zástupce organizace. Smlouva vymezí i délku kontaktu dobrovolníka a klienta při jednom setkání a celkovou dobu, na kterou se dobrovolník k práci zavazuje. Smlouva popíše podmínky, za nichž od ní mohou všichni účastníci odstoupit. Klient by měl mít vliv na volbu dobrovolníka a také dobrovolník by měl mít možnost si vybrat svého klienta.

Činnost dobrovolníků musí být koordinována z jednoho místa, nejlépe jedním profesionálním pracovníkem, který je vybaven dostatečnými pravomocemi nejen vůči dobrovolníkům, ale také vůči zaměstnancům vlastní instituce (Matoušek, 2003, s. 62). V této souvislosti je nezastupitelná role dobrovolnických center, jako zdrojů metodické pomoci, výcvikových a supervizích programů (Šimková, 2011, s. 100).

Na vstup dobrovolníků do organizace musejí být náležitě připraveni všichni pracovníci, kteří s dobrovolníky mohou přicházet do styku.

Dobrovolníky je třeba dobře vybrat, je důležitá výběrová procedúra a je třeba je dobře zacvičit, věnovat pozornost i předpokládaným kritickým situacím a také pro tyto případy nacvičit bezpečné postupy.

Práce dobrovolníka musí být jištěna zkušeným profesionálem – koordinátorem dobrovolníků, který je kdykoli k dispozici pro zvládnutí situací, jež dobrovolník sám nezvládne. Práce dobrovolníka musí být průběžně supervidována (Matoušek, 2003, s. 62).

1.2.2. Činnosti vykonávané dobrovolníky

Dobrovolník nenahrazuje práci profesionálů – pracovníků v sociálních službách. Příkladů činností jaké může dobrovolník se seniory vykonávat je mnoho.

Dobrovolníci mohou s obyvateli domovů pro seniory trávit volný čas nasloucháním, rozhovory, doprovodit je na procházky nebo pomoci při pořádání různých akcí, aktivizačních činností nebo administrativní a manuální výpomocí v prostorách zařízení a jeho okolí. Spektrum dobrovolnických činností je velice široké a otevřené novým nápadům (Aronová, 2008, s. 7).

Profesionální pečovatelky musí vykonávat řadu úkonů a často nezbyvá téměř žádný prostor pro to, co starý člověk nejvíce potřebuje: popovídat si, posedět v klidu, zahrát si karty apod. Tyto činnosti plní často právě dobrovolníci a z pohledu kvality života klientů je tato jejich činnost mimořádně důležitá. To, co nabízejí dobrovolníci, je velice cenné, i když na tom nestojí bezprostřední chod zařízení (Frič a kol., 2001, s. 113).

Postupně se dobrovolníci stále více uplatňují u činností, které by se daly nazvat jako nespecifická rehabilitace, na příklad hraní společenských her ve dvojici s dobrovolníkem, zpívání a hraní na rytmické nástroje ve skupině, promítání filmu s následnou besedou, posezení při čaji nebo kávě s rozhovorem s prvky reminiscenční terapie, sportovní aktivity -ping pong, šipky, stolní fotbal, kulečnick, oblíbené jsou výtvarné dílny a zooterapie (psi, kočky, králíci, morčata) a řada dalších činností (Metodika dobrovolnictví v sociálních službách [on-line], 2012, s. 6). Dobrovolníci mohou poskytovat občanské poradenské služby, kde využijí své znalosti, nebo dovednosti, dobrovolníci pomohou odlehčit každodenní rutinní práci zaměstnanců, nebo naopak přinášet nadstandard, který profesionálové při svém vytížení nemohou klientům poskytnout, mohou působit jako osobní asistenti u zdravotně postižených v mentoringových programech typu „jeden pro jednoho“ (Metodika dobrovolnictví v sociálních službách [on-line], 2012, s. 5).

Některá zařízení sociálních služeb se bojí vytvořit pro dobrovolníky podmínky, proto si uměle vytváří spoustu důvodů proč se jich bát. Co u nás budou dělat? – Mohou být společníky, mohou být doprovodem k lékaři, mohou se starat o květiny, provádět canisterapii, mohou samostatně vést kluby, podílet se na výzdobě domova, pomáhat při terapiích, nosit denní tisk, chodit na procházky, vést knihovnu, šít a vyšívát a plést, vydávat listy, organizovat akce, pomáhat s kronikou a s nástěnkami atd. (Tošner, 2003, s. 9).

Dobrovolníci vykonávají vždy činnosti, které přijímající organizace nemůže v dostatečné míře zajistit prostřednictvím svých zaměstnanců. Největším přínosem dobrovolnické práce je individuální přístup a aktivity, které umožní klientům zmírnit

pocit vyloučení z jejich běžného života, zprostředkovávání kontaktu s veřejným děním aktivní i pasivní formou, například doprovázením na vycházky, předčítáním, hraním společenských her a podobně. Dobrovolníci tím výrazně přispívají ke zlepšení podmínek léčby či důstojné péče o osoby v terminálním stadiu života (Dobrovolnická centra [on-line]).

1.3. Přínos dobrovolnictví pro dobrovolníka

„Z individuálního hlediska přináší dobrovolnictví především osobní satisfakci“ (Frič a kol., 2001, s. 114).

Dobrovolníci sami zdůrazňují, že jim tato práce přináší pocit prospěšnosti, smysluplnosti, seberealizace, kreativity, naplnění. Dobrovolnictví má také důležitou psychologickou roli – možnost, jak se vyrovnat s vlastním problémem a jak jej překonat. Dále dobrovolnictví, zejména mladým lidem umožňuje smysluplné trávení volného času a získání neocenitelných zkušeností. Také zprostředkovává možnost zapojení se do nového společenství lidí spojených společným cílem a programem, vytváření nových vztahů, nacházení nových přátel a kontaktů. Pro studenty je dobrovolnictví možnost ověření si teoretických poznatků v praxi a rozšíření vědomostí a znalostí z určitého oboru (Frič a kol., 2001, s. 114).

Pro mnoho dobrovolníků má jejich činnost význam, že se v ní seberealizují a posilují vlastní sebevědomí. U dlouhodobě nezaměstnaných může dobrovolná práce pro druhé zmírnit doprovodné pocity nezaměstnaných – beznadějí a nízké sebehodnocení (Zášková, Mojžíšová, 2011, s. 67).

„Dobrovolnictví se pro dobrovolníka může stát úžasnou spoluprací, spolupodílnictvím, společným hledáním a nacházením, učením a růstem, partnerstvím, vzájemnou výměnou a obohacováním, vzájemnou podporou, prostředkem k začlenění do společnosti, může se při něm najít kamarádství i přátelství. Pro absolventy škol nebo ženy po mateřské dovolené je dobrovolnictví testem, zda mohou být užiteční. Pro nezaměstnaného může dobrovolnictví být možností ověřit si, zda je schopen vykonávat zvolenou činnost a zařadit se do týmu, zda uplatní svoje schopnosti v praxi a také zda je schopen vykonávat činnost odlišnou od předchozí praxe (Tošner, 2006, s. 30).

Výstižné shrnutí přínosu dobrovolnictví pro dobrovolníka uvádí Tošner (2003, s. 8) :

- získají nové přátele a kontakty, které mohou využít i mimo dobrovolnou činnost,
- získají nové zkušenosti, informace, znalosti a dovednosti,
- mají přístup k různým vzdělávacím programům a výcvikům zprostředkovaným organizací,
- získají na sebe zpětnou vazbu, mají možnost sebereflexe a sebezdokonalování,
- mohou se seberealizovat,
- aktivně tráví svůj čas, jsou prospěšní,
- mají dobrý pocit z dobře vykonané práce, vědomí vlastní potřebnosti, smysluplnosti,
- kontaktem s novými lidmi se seznamují s jinými styly a způsoby života,
- získají zázemí pro realizaci svých vlastních nápadů a vizí,
- mohou mobilizovat svůj potenciál a zvyšovat vlastní kvalifikaci a hodnotu na pracovním trhu,
- roste jejich osobní prestiž a jsou zajímaví pro své okolí.

V této kapitole jsem se zabývala přínosem dobrovolnictví pro sociální služby a pro dobrovolníky samotné. V následující kapitole se zaměřuji na základní charakteristiku regionu, se zaměřením na využití dobrovolníků.

2. Základní charakteristika Jesenického regionu

Jesenický okres leží na Severní Moravě u hranic s Polskem, jedná se o nejsevernější část Olomouckého kraje. Okres Jeseník je zároveň místem s vysokou mírou nezaměstnanosti a nejnižšími platy a nabídka pracovních míst může těžko konkurovat větším městům. Míra evidované nezaměstnanosti dlouhodobě vysoce překračuje celorepublikový průměr (Kovalčík, 2010, s. 10). Míra nezaměstnanosti činila k 31.12.2012 16,44%, přičemž celorepublikový průměr je 9,36% a větší nezaměstnanost vykázal pouze sousední okres Bruntál 17,97% (Míra nezaměstnanosti podle MPSV k 31.12.2012 [on-line]. Vývoj evidované míry nezaměstnanosti v okrese Jeseník má jednoznačně zhoršující charakter. Zejména v zimních měsících je nezaměstnanost nejvyšší v celé republice. Tento fakt ještě umocnila hospodářská krize, která donutila i stabilní a velké zaměstnavatele k propouštění (Komunitní plán sociálních služeb a služeb souvisejících na Jesenicku pro roky 2011-2013 [on-line], s. 5).

Tyto údaje uvádím, protože vysoká nezaměstnanost může zase naopak být příležitostí pro dobrovolnickou práci.

Vzhledem k předpokládanému demografickému vývoji obyvatelstva lze očekávat, že bude vzrůstat počet obyvatel ve věku 65 a více let. Problematika stárnutí obyvatelstva je dnes již brána velmi vážně a svědčí o tom i vytvoření materiálu Národní program přípravy na stáří na období let 2008-2012. A vzhledem k charakteru Jesenicka lze odůvodněně předpokládat, že nárůst počtu osob v kategorii 65 a více let bude ještě podstatně vyšší (Kovalčík, 2010, s. 9).

Z výše uvedeného vyvozují, že potřeba péče o seniory se bude zvyšovat a bude se i zde otevírat větší pole působnosti pro dobrovolníky, kteří mohou pomoci v péči o seniory, zpestřit život seniora, dodat mu znovu chuť od života a podporovat sociální začleňování seniorů a osob se zdravotním postižením.

Tento region je také regionem se špatnou dopravní dostupností a izolovaností proto nelze předpokládat, že bude pro některou organizaci vysílající dobrovolníky, výhodné řídit tuto práci až z Olomouce.

2.1. Dobrovolnictví v regionu

V Olomouckém kraji, působí 10 organizací, které mají v současnosti akreditovaný dobrovolnický program (Přehled dobrovolnických organizací s akreditovanými dobrovolnickými programy [on-line]) - viz příloha č.2.

Na Jesenicku v sociálních službách pracují ale pouze dvě organizace, které mají v současnosti akreditované projekty – občanské sdružení Ester, působící na Javornicku. Toto sdružení se věnuje práci s lidmi sociálně vyloučenými a národnostními menšinami. Jejich akreditovaný program se jmenuje „Dobrovolnická služba“. Druhou organizací je Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých v Jeseníku a má akreditovaný projekt „Dobrovolníci“. Obě organizace působí jako vysílající, jak píše ve své práci Wrožynová, (2011, s. 8) V současné době má tato organizace 2 dobrovolníky – viz emailová korespondence.

Třetí organizací, ve které působí dobrovolníci, je Středisko pečovatelské služby Jeseník p.o., tato organizace, ale nemá akreditaci dobrovolnické služby, dobrovolníci zde pracují pod zastřešením organizace Maltéžská pomoc o.p.s., centrum Olomouc, která je vysílající organizací. Více o tomto pojednávám ve 3. kapitole.

2.2. Sociální služby pro seniory a pro osoby se zdravotním postižením na Jesenicku

Na Jesenicku je 13 poskytovatelů sociálních služeb pro seniory a pro osoby se zdravotním postižením.

Vizí systému sociálních služeb, jak je uvedena v Komunitním plánu sociálních služeb a služeb souvisejících pro roky 2011-2013 (Komunitní plán sociálních služeb a služeb souvisejících na Jesenicku pro roky 2011-2013 [on-line], s. 17), je zajištění dostupnosti komplexních sociálních služeb co nejširšímu okruhu osob, při zachování jejich efektivnosti. Území okresu Jeseník je specifické svojí rozlehlostí a špatnou dopravní dostupností v rámci oblasti i mimo ni. To do jisté míry charakterizuje jeden z nedostatků sociálních služeb na Jesenicku a to jejich nerovnoměrné rozložení a z toho vyplývající potřebu zajistit některé typy sociálních

služeb, které jsou z dopravních důvodů této oblasti nedostupné. Vzhledem k ekonomické situaci státu a předpokládanému vývoji financování sociálních služeb, je hlavní prioritou aktualizovaného Komunitního plánu udržení a zkvalitnění stávající sítě sociálních služeb.

Přítomnost dobrovolníků v organizacích zajišťujících péči o seniory může přispět k efektivnějšímu poskytování těchto služeb a ke zkvalitnění poskytovaných služeb. Také je možno využít dobrovolníky, kteří bydlí přímo v dané oblasti a tím se posílí začlenění seniorů či osob se zdravotním postižením do místní komunity.

Další potřebou pro pracovní skupinu seniory v Komunitním plánu sociálních služeb, je zajištění pečovatelské služby v celém regionu a zajištění pomoci lidem pečujícím o své příbuzné nebo známé v domácnosti. Hlavním cílem je zachování soběstačnosti klienta a jeho setrvání v přirozeném prostředí. Terénní sociální služby jsou také podstatně levnější, než služby pobytové. Pro cílovou skupinu osob zdravotně postižených a zdravotně znevýhodněných, se z pohledu rozvoje sociálních služeb, jak je zachycena v Komunitním plánu, objevuje potřeba vzniku, rozvoje a udržení sociálních služeb zaměřených na podporu rozvoje odlehčovacích služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením (Komunitní plán sociálních služeb a služeb souvisejících na Jesenicku pro roky 2011-2013 [on-line], s. 17).

Přestože je v Komunitním plánu sociálních služeb a služeb souvisejících na Jesenicku pro roky 2011-2013, uvedena potřeba odlehčovacích služeb pro tuto cílovou skupinu, není na Jesenicku dostatek poskytovatelů těchto služeb a také v této oblasti – odlehčení pro osoby pečující pro seniory a osoby zdravotně postižené je možno rozvinout činnost dobrovolníků.

Dobrovolníci mohou pomoci při zajištění pomoci lidem, kteří pečují o své příbuzné v domácnosti, dobrovolník může svými pravidelnými návštěvami působit jako odlehčení pro pečujícího, kdy pečující může tento čas využít pro odpočinek a pro relaxaci, což je důležité pro obnovení sil.

2.2.1. Pracovní skupina senioři v Komunitním plánu sociálních služeb a služeb souvisejících pro roky 2011-2013

Pro potřeby Komunitního plánu byly vytvořeny jednotlivé pracovní skupiny. Jednou z nich je pracovní skupina senioři, ve které jsou zastoupeni odborníci z řad poskytovatelů sociálních služeb, zadavatelů, zástupci úřadů a institucí zabývajících se danou problematikou a také uživatelé sociálních služeb. Toto složení pracovních skupin je východiskem pro kvalifikované stanovování potřeb pro oblast sociálních služeb a služeb souvisejících pro danou cílovou skupinu.

Cílovou skupinu senioři tvoří: (Komunitní plán sociálních služeb a služeb souvisejících na Jeseniku pro roky 2011-2013 [on-line], s. 21).

- senioři a lidé zdravotně postižení žijící na území okresu Jeseník
- senioři a osoby se zdravotním postižením, kteří nejsou schopni zajistit si své základní životní a osobní potřeby nebo kteří nejsou schopni tyto činnosti zvládat sami
- senioři a lidé zdravotně postižení, kteří žijí osamoceně nebo kde rodinní příslušníci nejsou schopni nebo ochotni se o ně postarat
- senioři a osoby se zdravotním a tělesným postižením, kteří potřebují podporu při zachování sociálních vazeb a při kontaktu s místními institucemi
- senioři a lidé zdravotně postižení, kteří potřebují poskytnout dočasnou pomoc
- soběstační senioři, kteří mají potřebu se zapojit do aktivizačních programů a volnočasových aktivit
- osoby pečující o své blízké v domácím prostředí

Jedním z úkolů pracovní skupiny senioři bylo vypracovat Swot analýzu pro danou cílovou skupinu, ze které by jasně vyplynuly potřeby této skupiny, slabé stránky a silné stránky. Pracovní skupinu senioři tvoří 6 zástupců poskytovatelů sociálních služeb pro seniory, 1 zástupce sociálního odboru města Jeseník, 1 zástupce z regionu Javornicko a 3 uživatelé sociálních služeb pro seniory. SWOT analýzu uveřejňuji se svolením manažera KPSS Jesenicko Mgr. Jiřího Kovalčíka.

Tabulka č. 1: Pracovní skupina seniorů - SWOT analýza – Komunitní plán

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• spolupráce s Městskými úřady• spolupráce mezi poskytovateli sociálních služeb• existující komunitní plán• stávající síť sociálních služeb• aktivizační programy pro seniory• vedení některých měst a obcí nakloněno sociálním službám	<ul style="list-style-type: none">• chybí domov se zvláštním režimem pro osoby s demencemi• neexistence záchranného systému• chybí zajištění pečovatelské služby v celém regionu• zajištění ošetrovatelské služby ve větším rozsahu• spolufinancování služeb obcemi i krajem• rozlehlý a nedostupný region• neexistence denního stacionáře pro seniory• předfinancování projektů• chybí dobrovolnictví• komunikace s obcemi• zpracování koncepce informovanosti o sociálních službách• zajištění územní dostupnosti pobytových sociálních služeb

Ze SWOT analýzy Komunitního plánu sociálních služeb a služeb souvisejících (KPSS) na Jesenicku pro roky 2011-2013 pro cílovou skupinu seniorů, vyplynulo mimo jiné chybějící dobrovolnictví.

Na pracovní schůzce členů KPSS, pracovní skupiny seniorů, která se konala 1.3.2013, proběhla aktualizace KPSS, byla vypracována aktuální, zatím pracovní verze SWOT analýzy ve které bylo znovu vyjádřeno nedostatečné využívání dobrovolníků.

Tabulka č.2 : Pracovní skupina senioři aktualizovaná pracovní verze SWOT analýzy

Silné stránky	Slabé stránky
spolupráce s Městskými úřady spolupráce mezi poskytovateli sociálních služeb existující komunitní plán stávající síť sociálních služeb aktivizační programy pro seniory vedení některých měst a obcí nakloněno sociálním službám	nedostatečná kapacita domova se zvláštním režimem pro osoby s demencemi (zjistit z PnP) nevyužívání záchranného systému na komerční bázi zajištění ošetrovatelské služby ve větším rozsahu komunikace s praktickými lékaři komunikace s obcemi a jejich podpora spolufinancování služeb obcemi i krajem chybí odlehčovací služby (terénní, ambulantní, pobytové) chybí denní stacionář pro seniory předfinancování projektů nedostatečné využívání a chybějící podpora dobrovolnictví zpracování koncepce informovanosti o sociálních službách provázanost a spolupráce s krajem
Příležitosti	Hrozby
čerpání z fondů EU do roku 2020 soudržnost poskytovatelů sociálních služeb realizace komunitního plánu jednání s městy a obcemi spolupráce a informování veřejnosti možné nové způsoby financování	špatné nastavení využívání příspěvku na péči v terénních a ambulantních službách komunální a celostátní volby „úspory“ spojené s finanční krizí politická nestabilita systém financování sociálních služeb rozlehlý a nedostupný region nedostatek financí na investice demografický vývoj regionu využívání zdravotnictví jako levnější náhrady sociálních služeb

2.2.2. Rozložení sociálních služeb pro seniory a osoby zdravotně postižené v okrese Jeseník

Počet nalezených sociálních služeb pro tuto cílovou skupinu, podle registru poskytovatelů sociálních služeb je 13 – viz příloha č. 1.

V okrese Jeseník je pět poskytovatelů pečovatelské služby: Domov důchodců Zlaté Hory, Charita Javorník, Obec Česká Ves – Dům s pečovatelskou službou, SOUŽITÍ 2005, o.p.s. a Středisko pečovatelské služby Jeseník p.o.

Dále je zde šest domovů pro seniory: Domov Důchodců Zlaté Hory, Domov Důchodců Kobylá nad Vidnávkou p.o., Domov pro seniory Javorník p.o., Domov pokojného stáří sv. Františka Javorník – poskytovatel Charita Javorník, Domov pokojného stáří sv. Hedviky Vidnava – poskytovatel Charita Javorník, Dům S.M. Stanislavy Ernstové – poskytovatel Institut Krista Velekněže.

Přímo v Jeseníku je také chráněné bydlení pro seniory: Penzion pro seniory Jeseník. A od 1.1.2013 přibyla v okrese Jeseník chybějící potřebná služba – domov se zvláštním režimem. Jedná se o Charitní dům sv. Anežky Vidnava, poskytovatelem je Charita Javorník.

Většina uvedených služeb, je umístěna mimo Jeseník. Doprava do uvedených míst – Zlaté Hory, Javorník, Vidnava, Bílá Voda, Kobylá nad Vidnávkou, trvá hodinu času a spojení není vyhovující.

Jesenický region je oblastí, kde je vysoká nezaměstnanost, nezaměstnaní se ale mohou uplatnit jako dobrovolníci v sociálních službách, konkrétně ve službách pro seniory. I v Komunitním plánu sociálních služeb je vyjádřena potřeba využití dobrovolníků. Dobrovolníci z řad nezaměstnaných tak mohou získat pracovní zkušenosti a zároveň být přínosem pro seniory nebo osoby se zdravotním postižením. Středisko pečovatelské služby je jedním z příkladů dobré praxe, kde zapojují do své činnosti dobrovolníky z řad nezaměstnaných i z dalších skupin, které těžko nacházejí uplatnění na trhu práce.

3. Dobrovolnictví ve Středisku pečovatelské služby Jeseník

Středisko pečovatelské služby Jeseník p.o., zahájilo ve spolupráci s Maltézskou pomocí o.p.s., centrum Olomouc od 1.6.2011 dobrovolnické aktivity v programu – Pomoc osamoceným seniorům a osobám se zdravotním postižením. Cílem nabízené dobrovolnické služby je psychosociální pomoc seniorům a osobám se zdravotním postižením. Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a rozvoj sociálně vztahového potenciálu uživatele probíhá prostřednictvím pravidelných setkání dobrovolníka a uživatele služeb (např. povídáním, procházkami, různými společenskými aktivitami). Činnost dobrovolníků probíhá v akreditovaném programu, který garantuje vysílající organizace Maltézská pomoc o.p.s. (Středisko pečovatelské služby Jeseník p.o. [on-line]).

Snahou akreditovaného dobrovolnického programu – Pomoc osamoceným seniorům a osobám se zdravotním postižením je podněcovat vybrané a připravené dobrovolníky k vytvoření konkrétního vztahu mezi dobrovolníkem a klientem, aby tím bylo vytvořeno přátelství přerůstající bránu pobytového zařízení nebo domácnosti, a tím se umožnilo staršímu člověku, nemocnému nebo osobě se zdravotním postižením začleňování do společnosti – to samozřejmě v mezích jeho individuálních psychomotorických schopností. Dobrovolníková aktivita by měla zvláště směřovat ke zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, k sociálně-terapeutickým činnostem a rovněž k pomoci při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Vyškolený a připravený dobrovolník pravidelně přichází za potřebnou osobou dané cílové skupiny, ať už v domácnosti nebo pobytovém zařízení, a snaží se skrze společné aktivity rozvíjet sociálně-vztahový potenciál klienta. Role dobrovolníka má v této službě povahu společníka, který podporuje osoby daných cílových skupin ve společenských aktivitách, do kterých by bez jeho přispění osoba nemohla vstoupit.

Skrze tuto dobrovolnickou službu dochází také k podpoře růstu zdravé občanské společnosti a vzájemné sounáležitosti. Akreditace navíc umožňuje zařadit do tohoto projektu i nezaměstnané (Pomoc osamoceným seniorům a osobám se zdravotním postižením – popis programu [on-line]).

Maltézská pomoc je charitativní organizace s 900-letou tradicí, která navazuje na činnost suverénního řádu Maltézských rytířů, působící na celém území

České republiky a věnuje se pomoci trpícím. Jejím heslem je „tradičně sloužit, profesionálně pomáhat“ (Wrožynová, 2011, s. 15).

Na začátku práce s dobrovolníky ve Středisku pečovatelské služby Jeseník působila jedna dobrovolnice, kterou byla nezaměstnaná paní z úřadu práce, tato paní se pak stala koordinátorkou dobrovolníků ve Středisku pečovatelské služby. Prostřednictvím letáků umístěných na úřadu práce se podařilo získat jako dobrovolnice dvě další nezaměstnané paní. V listopadu 2011 se uskutečnily na gymnáziu pro studenty třetích ročníků dvě přednášky o dobrovolnictví, které připravila vedoucí pečovatelské služby Mgr. Jana Macková. Na tyto přednášky reagovaly tři studentky. V roce 2011 i v roce 2012 působilo ve Středisku pečovatelské služby aktivně pět dobrovolnic, i když některé odcházely, jiné přicházely, byly mezi nimi i ženy kterým končila mateřská dovolená a kvůli malým dětem by zatím těžko hledaly práci na celý úvazek (Výroční zpráva 2011 [on-line]).

Dobrovolnice v roce 2012 odpracovaly v organizaci 173 hodin (Výroční zpráva 2012 [on-line]).

Po této dobré zkušenosti s prací dobrovolníků a zejména po setkání se spokojenými klienty pečovatelské služby, se postupně začala připravovat cesta k akreditaci dobrovolnického programu. Akreditace by mohla pomoci k propojení služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením v Jesenickém regionu. Také klienti Střediska pečovatelské služby, kteří už díky zhoršenému zdravotnímu stavu nebudou moci zůstat dále v Jeseníku a budou umístěni do některého z domovů důchodců, mimo město Jeseník, tak pokud dojde k akreditaci dobrovolnického programu, je možno díky dobrovolníkům s nimi zůstat nadále ve spojení a zprostředkovat jim, alespoň částečně kontakt s těmi, které znali.

4. Postup při akreditaci dobrovolnického programu

Prvním krokem pokud vedení organizace uvažuje o akreditaci dobrovolnického programu je seznámit se s jejími podmínkami. Tyto podmínky a také i konkrétní postup je dobře popsán na internetových stránkách Ministerstva vnitra (Dobrovolnická služba- akreditace [on- line]).

Zájemce o udělení akreditace musí podat na Ministerstvu vnitra (MV) žádost. Součástí žádosti je i projekt dobrovolnického programu. Formulář žádosti a další informace jsou uvedeny v „Pravidlech pro udělování akreditací“, dále jsou zde uvedeny časté otázky a odpovědi, týkající se udělení akreditace a tyto informace je možno nalézt na stránkách ministerstva vnitra (www.mvcr.cz). Žádosti je možno podávat průběžně. Termín podání žádosti není stanoven, žádosti se mohou podávat v průběhu celého kalendářního roku. Žádosti posuzuje akreditační komise, jejímiž členy jsou zástupci ústředních orgánů státní správy a zástupce Rady pro nestátní neziskové organizace. Na základě návrhu akreditační komise vydá MV rozhodnutí ve lhůtě 60 dnů od podání žádosti (Zemanová, Kořínková, Tošner, 2005, část 2).

Organizace předloží žádost s údaji nutnými k posouzení její schopnosti, s ohledem na kvalifikační složení orgánů, zaměstnanců nebo členů, realizovat konkrétní projekty nebo programy dobrovolnické služby. Dále doloží finanční způsobilost organizovat přípravu a provádění dobrovolnické služby a způsobilost plnit další povinnosti vyplývající ze zákona o dobrovolnické službě.

Organizace, podle obsahového zaměření své činnosti, popíše projekty nebo programy, na základě kterých vysílá dobrovolníky a tím spolupracuje s přijímající organizací.

Bude-li organizace požadovat udělení akreditace na vysílání dobrovolníků i ve svůj prospěch, ve svých žádostech o akreditaci co možná nejkonkrétněji:

- a. uvede povahu dobrovolnické služby,
- b. vymezí předmět, místo a dobu výkonu dobrovolnické služby,
- c. vymezí pracovní dobu, včetně doby odpočinku,
- d. popíše způsob přípravy dobrovolníků,

- e. stanoví soupis předpokládaných dokumentů nutných k výkonu dobrovolnické služby podle její povahy (např. výpis z rejstříků trestů, zdravotní potvrzení o způsobilosti, potvrzení o očkování),
- f. popíše způsob zajištění pracovních a ochranných prostředků,
- g. popíše způsob seznámení dobrovolníků s možnými riziky výkonu dobrovolnické služby,
- h. popíše způsob stravování, ubytování, dopravy,
- i. stanoví předpokládané finanční výdaje spojené s přípravou, výběrem, evidencí a účastí dobrovolníka v příslušném projektu, programu dobrovolnické služby na dobu trvání akreditace,
- j. uvede způsob finančního krytí (z vlastních finančních zdrojů, žádosti o přidělení dotací, grantů) po dobu trvání akreditace,
- k. stanoví podmínky, na základě kterých bude dobrovolníkovi vypláceno kapesné (jeho výše je stanovena zákonem č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách ve znění pozdějších předpisů),
- l. přiloží vzory a finanční krytí pojištění (odpovědnost za škodu na majetku a zdraví, při zahraničním vyslání zdravotní pojištění, důchodové) podle druhu dobrovolnické služby, (Pravidla pro udělování akreditace dobrovolnické služby on-line]).

Ministerstvo vnitra dvakrát ročně vyhlašuje dotační řízení určené pouze pro akreditované neziskové organizace. Dotační řízení vychází z platných zásad vlády pro dotace neziskovým organizacím, včetně podmínky dofinancování z jiných prostředků žadatele tak, aby souhrn dotací ze státních prostředků na určité období nepřesáhl 70% celkových nákladů na projekt (Zemanová, Kořínková, Tošner, 2005, část 2).

5. Význam akreditace dobrovolnického programu pro organizaci

Díky akreditaci může organizace získat dotace na pokrytí výdajů spojených s evidencí dobrovolníků, s jejich přípravou pro výkon dobrovolnické služby a se zajišťováním výkonu dobrovolnické služby. Akreditované organizace mohou jednodušeji využívat dobrovolnických služeb nezaměstnaných lidí evidovaných u úřadů práce. Akreditovaná organizace je také osvobozena od daně z příjmu, dědické a daně z převodu nemovitostí, pokud nabude finanční příjem nebo majetek v souvislosti s výkonem dobrovolnické služby.

Díky daným postupům v práci s dobrovolníky dle zákona se může v této činnosti projevit více systematickosti. Dobrovolníci budou s jistotou vědět, kde je jejich pozice a jakou činnost mají vykonávat. Pro některé dobrovolníky může akreditovaná organizace být důvěryhodnější než organizace bez akreditace.

Díky akreditaci mohou organizace lépe vyjednávat na státních úřadech a institucích. Velké možnosti v oblasti akreditované dobrovolnické služby jsou v zapojení nezaměstnaných lidí. Je tedy důležité dát nezaměstnaným příležitost a motivovat je k dobrovolnické službě (Bílá, 2008, s. 34)

5.1. Výhody akreditace

Akreditované organizace mohou žádat Ministerstvo vnitra o státní dotaci na pojištění dobrovolníků a na část nákladů spojených s evidencí dobrovolníků, přípravou a výkonem dobrovolnické služby.

Organizace, ve kterých vykonávají činnost dobrovolníci vyslaní akreditovanou vysílající organizací podle zákona o dobrovolnické službě mohou uplatnit hodnotu činnosti těchto dobrovolníků v rámci vlastního podílu (dofinancování) na nákladech projektu, na které žádají o státní dotace u vybraných ústředních orgánů.

Akreditované organizace mohou snáze vytvořit podmínky pro dobrovolnickou činnost nezaměstnaných evidovaných u úřadu práce.

Akreditované organizace mohou snáze získávat dobrovolníky, kteří dávají přednost vyššímu stupni právní ochrany a předem stanoveným pravidlům. Akreditace je určitou známkou kvality (Dobrovolnická služba – akreditace [on-line]).

Dobře navržený a profesionálně řízený dobrovolnický program, kromě samotné pomoci, zlepšuje komunikaci i celkovou atmosféru v každé pomáhající profesi. Jinak řečeno, důraz na profesionální vedení dobrovolníků neznamena stabilizaci neměnného systému, ale naopak vytvoření pružného rámce, podporujícího svobodné uplatnění dobrovolníka (Metodika dobrovolnictví, 2012, s. 6).

Dobrovolník v akreditované organizaci má smluvně zaručené postavení, je pojištěn proti škodám na zdraví a na majetku.

Dobrovolníkovi v případě, že jeho činnost přesáhne více jak 20 hodin v kalendářním týdnu může být státem hrazeno pojistné veřejného zdravotního pojištění po dobu výkonu služby, dále mu může organizace hradit důchodové pojištění stanovené z minimálního vyměřovacího základu.

Dobrovolník má nárok na poskytnutí kvalitní přípravy k výkonu dobrovolnické činnosti.

Dobrovolník má nárok na poskytnutí pracovních prostředků a ochranných pomůcek.

Vysílající organizace může dobrovolníkovi hradit cestovní výdaje, ubytování, stravu (Dobrovolnická služba – akreditace [on-line]).

„Dobrovolnictví je realizováno na základě občanskoprávního vztahu. Přiměřená míra formalit může dobrovolnictví jen prospět. Přehledně vymezené kompetence, práva a povinnosti dávají pocit jistoty a svobody a vedou k samostatnosti a tvořivosti. Pojištění dobrovolníků z hlediska odpovědnosti za škody, případně úrazové pojištění dobrovolníka, přispívá ke stabilitě programu“ (Zemanová, Kořínková, Tošner, 2005, část 2).

V akreditovaném režimu zajišťují pro dobrovolníky informace, zaškolení, pojištění, bezpečí pro výkon dobrovolnické aktivity a následně je vysílají do jiných organizací, kde budou činnost vykonávat. Akreditované programy jsou z hlediska kvality práce s dobrovolníky na velmi vysoké úrovni (Metodika dobrovolnictví v sociálních službách, 2012, s.19).

5.2. Nevýhody akreditace

Zákon klade na neziskové organizace poměrně vysoké nároky z hlediska formálních náležitostí dobrovolnictví. Je na každé organizaci, aby zvážila do jaké míry je pro ni akreditace dle zákona přínosná, nebo do jaké míry by byla naopak omezující pro organizaci a dobrovolníky (Zemanová, Kořínková, Tošner, část 2).

Další nevýhodou je administrativní a finanční náročnost zajištění dobrovolnických programů (Metodika dobrovolnictví v sociálních službách, 2012, s. 19).

Akreditovaný dobrovolnický program s sebou přináší také některá rizika. Jedním z nich je soustředění organizace ve vztahu k dobrovolníkům na bezchybné fungování systému, který zabezpečí hladké fungování provozu od vstupního pohovoru přes dobrovolnické smlouvy a pojištění až k dokonalému informačnímu systému o dobách, kdy jednotliví dobrovolníci vykonávají svou činnost, ale vytratí se lidský vztah a pocit z toho, že jsem jako dobrovolník nezadatelně důležitý. Namísto toho si potom dobrovolníci mohou připadat jako součást perfektně promazaného stroje, kterou lze kdykoli vyměnit (Metodika dobrovolnictví v sociálních službách, 2012, s. 6).

Další nevýhodou může být, dotace se neposkytuje na celé tři roky, je poskytována zálohově a po skončení kalendářního roku ji vysílající organizace zúčtují podle skutečně vynaložených výdajů, počtu skutečně vyslaných dobrovolníků k výkonu dobrovolnické služby a skutečně zaplaceného pojistného na důchodovém pojištění.

Dotace se poskytuje pouze na příslušný kalendářní rok, ve kterém akreditovaná vysílající organizace o dotaci požádá. Na další rok, je třeba znovu podat žádost o dotaci (Dobrovolnická služba – časté otázky a odpovědi [on-line]).

6. Analýza potřebnosti dobrovolníků v jednotlivých službách pro seniory a pro osoby zdravotně postižené

Pro projekt dobrovolnického programu pro Středisko pečovatelské služby Jeseník, bylo třeba zjistit, zda je v sociálních službách pro seniory a pro osoby se zdravotním postižením, které by se pak mohli stát přijímajícími organizacemi, vůbec o dobrovolníky zájem.

V rámci průzkumu zájmu o dobrovolníky jsem kontaktovala pomocí emailové korespondence všech 13 poskytovatelů sociálních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením.

Z jedné služby – Dům s pečovatelskou službou – obec Česká Ves, jsem dostala zápornou odpověď, že v současné době o dobrovolníky zájem nemají. V ostatních službách o dobrovolníky zájem mají.

Tabulka č. 3: Výsledky průzkumu potřebnosti dobrovolníků v sociálních zařízeních:

Název zařízení	počty dobrovolníků
DPS sv. Hedviky	3
DPS sv. Františka	2
Charitní dům sv. Anežky	3
DD Javorník	2
IKV Bílá Voda	3
Soužití Mikulovice	4
PPS Jeseník	3
DD Zlaté Hory	2
DD Kobylá	3
Charitní ošetřovatelská služba – Charita Javorník	2

Tabulka č. 4: Činnosti vykonávané dobrovolníky

Název zařízení	činnosti vykonávané dobrovolníky
Charitní dům sv. Anežky	předčítání knížek, doprovod na vycházky, rozhovory, hraní společenských her, cvičení s klienty –skupinová aktivita – jednoduchý tělocvik
Institut Krista Velekněze Bílá Voda	Čtení knížek, procházky, rozhovory s klienty
Domov pro seniory Javorník	rozhovory s klienty, procházky, čtení knížek, individuální trávení volného času, dle zájmu klienta
Domov pokojného stáří sv. Hedviky - Vidnava	Kreslení, modelování, čtení knih a časopisů, ruční šití, pletení, háčkování, pletení košíků, práce na zahradě, péče o domácí zvířata, doprovod na bohoslužby, doprovod na společenské akce mimo zařízení, pomocné úklidové práce, procházky
Dům pokojného stáří sv. Františka - Javorník	Aktivity s klienty, výlety, procházky, pomoc na zahradě, úklidové práce, výpomoc při akcích Charity Javorník
Soužití 2005 o.p.s.	rozhovory s klienty, čtení knížek, hraní her, paměťová cvičení, doprovody na procházky, pomoc při sepsání paměti
Penzion pro seniory	společné procházky, hraní her, prohlížení fotografií
DD Zlaté Hory	rozhovory s klienty, cvičení paměti, hraní her, doprovody na procházky

Celkový počet dobrovolníků, o které by měli poskytovatelé sociálních služeb pro seniory a pro osoby se zdravotním postižením na Jesenicku zájem je 25, v každé organizaci kromě jedné mají zájem alespoň o několik dobrovolníků. Pokud se tito dobrovolníci osvědčí je možno potom do těchto organizací vyslat i další dobrovolníky.

Z analýzy vyplývá, že počty dobrovolníků, o které by měly tyto organizace zájem, nejsou velké, což příkládám nedostatku informací o dobrovolnících, nedostatečné propagaci dobrovolnické činnosti. Stále trvá nedůvěra k dobrovolníkům, jak na straně klientů, tak na straně poskytovatelů sociálních služeb.

Také jsem se během průzkumu setkala s obavami, zda lidé, kteří pracují, jako dobrovolníci jsou dostatečně prověřeni, zda např. musí dokládat výpis z rejstříku trestů. Projekt dobrovolnického programu osahuje jasně strukturované postupy, které mohou tyto nepodložené obavy u poskytovatelů sociálních služeb rozptýlit.

Záměrem projektu dobrovolnického programu je přispět ke zvýšení důvěryhodnosti dobrovolnické služby, která plyne z procesu výběru a přípravy dobrovolníků, ze spolupráce s kontaktní osobou v organizaci a z dalších aspektů.

7. Projekt dobrovolnického programu

Osnova dobrovolnického programu je dobře zpracována v Metodice dobrovolnictví v sociálních službách [on-line] (2012, s. 61). Tento projekt nabízí řešení pro zapojení nezaměstnaných v tomto regionu. A také pro poskytování kvalitnějších služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením na Jesenicku.

Projekt dobrovolnického programu pro Středisko pečovatelské služby o.p.s.

Středisko pečovatelské služby působí od 1.1.2003, jako příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je Olomoucký kraj. Tato organizace však podle zákona o Dobrovolnické službě nemůže požádat o udělení akreditace: žádost o udělení akreditace může podat občanské sdružení, obecně prospěšná společnost, církev nebo náboženská společnost, církevní právnická osoba církve nebo církevní právnická osoba náboženské společnosti (dále jen "organizace") se sídlem na území České republiky, která dobrovolníky vybírá, eviduje, připravuje pro výkon dobrovolnické služby a uzavírá s nimi smlouvy o výkonu dobrovolnické služby (Udělení akreditace [on-line]).

Proto navrhuji možnost zaregistrovat se jako Pečovatelská služba Jeseník obecně prospěšná společnost, a na tuto novou právní formu organizace žádat o akreditaci dobrovolnického programu.

ŽADATEL

Název žadatele: Středisko pečovatelské služby Jeseník o.p.s.

Právní forma: Obecně prospěšná společnost

IČ: 75 00 41 43

Adresa žadatele: Otakara Březiny 1307/2 c, 790 01 Jeseník

www: pecovatelskajesenik.wbs.cz

telefon: 584 409 147

email: pecovatelskaJesenik@email.cz

Statutární orgány: Mgr. Jana Macková, ředitelka

Jméno osoby zodpovědné za akreditaci: koordinátor dobrovolníků

NÁLEŽITOSTI NUTNÉ K UDĚLENÍ AKREDITACE

Popis projektu nebo programu, ve kterém se žádá o udělení akreditace:

Posláním Střediska pečovatelské služby Jeseník, o.p.s je umožňovat seniorům a dospělým občanům s chronickým onemocněním maximální kvalitu života v domácím, pro ně přirozeném prostředí, podporovat je a pomáhat jim při zvládnutí běžných životních potřeb, které zájemce o službu vzhledem ke svému věku a zdravotnímu stavu není schopen si zabezpečit sám. Poskytovat pomoc a podporu rodinám, v nichž se narodily současně tři a více dětí a jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.

Cíle organizace:

- být fungující součástí sociální sítě zařízení poskytujících služby seniorům
- pokrýt kapacitou i nabídkou služeb poptávku v regionu
- účinně pomáhat uživatelům při zapojení do života společnosti mimo domov, snižovat důsledky izolace os společnosti
- podpořit samostatnost a vlastní aktivitu uživatelů
- poskytovat služby na základě potřeb uživatelů
- podporovat a zlepšovat týmovou práci všech zaměstnanců, zdokonalovat řízení organizace
- poskytovat služby školeným a motivovaným personálem

Aktivity Střediska pečovatelské služby:

Středisko pečovatelské služby Jeseník usiluje o zlepšení kvality života seniorů, podporu pečujících rodin, oddálení či zamezení umístění seniorů do rezidenční služby. Dalším cílem je prevence sociálního vyloučení, ochrana a aktivizace seniorů, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, zachování sociálních vazeb, prevence zhoršování psychického stavu, uplatňování práv a oprávněných zájmů seniorů, zabezpečení základních životních potřeb, udržení soběstačnosti seniorů v domácím prostředí, snížení sociálních a zdravotních rizik seniorů, podpora samostatného, plnohodnotného a důstojného života v domácím, prostředí a přirozeném sociálním prostředí, snížení počtu hospitalizací seniorů, podpora provázanosti sociálních služeb, souvisejících služeb a aktivit, naplňování

standardů kvality sociálních služeb u registrovaných sociálních služeb, zajištění péče odborně vzdělanými zaměstnanci.

Žádost o akreditaci podávám pro tuto oblast pomoci:

Dobrovolníci pro seniory a pro osoby se zdravotním postižením a osoby chronickým onemocněním.

Popis dosavadní práce s dobrovolníky ve Středisku pečovatelské služby Jeseník:

Činnost dobrovolníků v pečovatelské službě byla zahájena 1.června 2011 pod záštitou organizace Maltezká pomoc o.p.s., centrum Olomouc v rámci akreditovaného programu Pomoc osamoceným seniorům a osobám se zdravotním postižením.

Práce začala přijetím první dobrovolnice, kterou byla nezaměstnaná paní, později začala tato paní pracovat jako koordinátora dobrovolníků. V druhé polovině roku 2011 proběhlo několik kampaní pro získání dobrovolníků. Kampaně probíhaly ve formě besed, ve formě letáků umístěných na Úřadu práce a také na webových stránkách města Jeseník. V roce 2011 se přihlásilo 5 zájemkyň o dobrovolnictví, 3 studentky – 2 reagovali na uskutečněnou besedu o Dobrovolnictví, která proběhla na gymnáziu, jedna studentka se přihlásila později, 2 ženy reagovaly na letáčky nabízené na ÚP. V roce 2012 se dobrovolnická činnost začala více rozvíjet. V průběhu roku 2012 počet dobrovolnic kolísal mezi 5-6. Některé odcházely a některé přicházely. Často se totiž přihlásily nezaměstnané ženy, které když získaly zaměstnání, nebyly již schopny skloubit profesní požadavky s dobrovolnictvím.

Stěžejní pro práci dobrovolníků bylo školení dobrovolnic, které se uskutečnilo v květnu 2012 v Olomouci a bylo pro dobrovolnice velkým přínosem.

V roce 2012 se v rámci dobrovolnické činnosti pracovalo u 7 klientů a celkem bylo odpracováno 173 hodin. V rámci dobrovolnické činnosti si dobrovolnice s klienty povídaly, klientům předčítaly, prohlížely si fotografie, hrály hry např. karetní hry, chodily s klienty na procházku, poskytly klientovi asistenci při doprovodu k lékaři, který je mimo Jeseník, kdy tuto činnost nemohla poskytnout pečovatelská služba. Výsledkem byla spokojenost na obou stranách, jak na straně klientů, tak i na straně dobrovolnic. Tato spokojenost zaznívala i na intervizních setkáních, kterých se průběhu roku 2012 uskutečnilo pět. V rámci předvánočního setkání dobrovolníků proběhlo poděkování dobrovolníkům za jejich práci a předání

darů za tuto záslužnou činnost, v druhé části setkání vyráběly dobrovolnice přáníčka pro klienty pečovatelské služby, které pak zároveň posloužily jako propagace dobrovolnické služby.

Základní charakteristika regionu:

Okres Jeseník, je místem s vysokou nezaměstnaností, nízkými platy špatnou dopravní dostupností. V tomto regionu chybí organizace, která by vysílala dobrovolníky do sociálních služeb pracujících se seniory a zdravotně postiženými osobami. Podle registru poskytovatelů sociálních služeb je zde 13 sociálních služeb poskytujících péči pro seniory a pro osoby se zdravotním postižením.

O práci dobrovolníků je v těchto zařízeních zájem. Tím, že je v tomto regionu vysoká míra nezaměstnanosti, je zde také velké pole působnosti pro dobrovolníky z řad nezaměstnaných.

Cíl projektu:

Cílem projektu je vytvořit fungující vysílající organizaci, která by vysílala dobrovolníky do zařízení pracujících se seniory a s osobami se zdravotním postižením. Jelikož je tento kraj oblastí s velkou nezaměstnaností a špatnou dopravní dostupností, je zde služba dobrovolníků potřebná, jednak pro klienty a jednak pro samotné dobrovolníky. Práce dobrovolníka může totiž být motivací a povzbuzením pro ty, kteří jsou v současné době bez zaměstnání a také jim může pomoci, pokud se osvědčí, získat nové zaměstnání, nebo může být příležitostí pro studenty či absolventy škol, pro ženy na mateřské dovolené získat potřebnou praxi. Dobrovolnictví je také prevencí před sociálním vyloučením, může být prevencí před sociálně patologickými jevy. Dobrovolnictví přináší pocit uspokojení a také může vést k získání zaměstnání, díky dobrým referencím.

Cílem projektu po získání akreditace je získání zhruba 40 dobrovolníků, kteří budou pracovat v celém okrese Jeseník, přijetí koordinátora dobrovolníků na poloviční úvazek. Nejprve je třeba realizovat kampaně na získání dobrovolníků, zejména prostřednictvím Úřadu práce. Pozornost by byla zaměřena především na Javornicko, Zlatohorsko, kde je velká síť poskytovatelů sociálních služeb pro seniory, ale přitom je tato oblast poměrně daleko od Jeseníku, cesta autobusem trvá zhruba hodinu a vlakem také tak. Tato určitá odlehlost Javornicka a Zlatohorska, může ale naopak být příležitostí pro získání dobrovolníků z této oblasti.

Typickým dobrovolníkem pro tento projekt je nezaměstnaná žena zaregistrovaná na Úřadu práce zhruba ve věku okolo 50 let, nebo žena, které končí mateřská dovolená a začíná hledat práci, věk okolo 40 let a také studentka ve věku 17 let.

Cíl programu pro uživatele sociálních služeb:

Zlepšení psychosociálních podmínek pro seniory a osoby se zdravotním postižením pobývajících v rezidenčních zařízeních, ale i v domácím prostředí. Podpora sociálního začleňování, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, aktivizace seniorů, formou nových podnětů, dále pomoc osobám pečujícím o seniory v domácím prostředí – odlehčení. Oddálení umístění seniorů a osob se zdravotním postižením do rezidenční služby a také zkvalitnění poskytovaných sociálních služeb.

Aktivity dobrovolnického centra:

1. Vyhledávání dobrovolníků – realizace kampaní

Dobrovolnický program Střediska pečovatelské služby o.p.s. usiluje o propagaci dobrovolnictví, zvýšení informovanosti veřejnosti o činnosti dobrovolníků, ale především usiluje o získávání dobrovolníků prostřednictvím kampaní – články v tisku, distribuce propagačních materiálů na veřejná místa Úřady práce, knihovny, informační centra, nebo také formou přednášek na středních školách. Důležité je navázání spolupráce s Úřady práce nebo neziskovými organizacemi, které pracují s nezaměstnanými.

2. Spolupráce s přijímajícími organizacemi

Spolupráce s přijímajícími organizacemi začíná stanovením základních podmínek a podepsání smlouvy s přijímající organizací. V přijímající organizaci je vybrána kontaktní osoba, která je zaměstnancem přijímající organizace, většinou jde o sociální pracovnice, vedoucí jednotlivých oddělení atd. Tato kontaktní osoba se také za organizaci podílí na přijímání nebo i přípravě dobrovolníků, v případě potřeby může být přítomna i na supervizi dobrovolníků.

3. Příprava dobrovolníků – školení dobrovolníků

Na začátku musí zájemce o dobrovolnictví projít výběrovým pohovorem, kde je přítomen koordinátor dobrovolníků a zároveň může být přítomna i kontaktní osoba

z přijímající organizace. Předpokladem pro vykonávání dobrovolnické práce je doložení výpisu z Evidence rejstříku trestů a dokladu o zdravotní způsobilosti, důležitá je psychická způsobilost, např. duševní nemoci, které by mohli vyloučit samostatnou práci s klientem.

V přípravě dobrovolníků se jedná se o individuální nebo skupinová školení budoucích dobrovolníků i během těchto školení ještě probíhá proces ověřování motivace dobrovolníka pro dobrovolnickou službu a vhodnosti dobrovolníka pro kontakt s cílovou skupinou.

4. Evidence docházky dobrovolníků

Dobrovolníci jsou vysíláni do přijímacích organizací, které si sami pro svou činnost vybrali a zároveň se souhlasem kontaktní osoby přijímající organizace. Jejich účast se zaznamenává na docházkovém listu a při své konkrétní činnosti spolupracují s kontaktní osobou v daném zařízení. Náplň práce dobrovolníka závisí na potřebách přijímající organizace a na zájmu dobrovolníka.

5. Supervize dobrovolníků

Supervizní setkání dobrovolníků probíhají obvykle skupinovou formou jednou za tři měsíce. Supervizi vede supervizor, který řídí diskuzi, radí s problémy, se kterými se dobrovolníci setkali. Poskytuje zpětnou vazbu, radí jak řešit problémové situace s jednotlivými klienty. Na supervizi je přítomen koordinátor dobrovolníků a může tam být přítomna i kontaktní osoba z daného zařízení, která může i poradit s konkrétními činnostmi, které jsou vhodné pro daného klienta. Supervizní poskytují dobrou zpětnou vazbu i pro koordinátora dobrovolníků, který díky nim může posoudit fungování programu, spokojenost dobrovolníků i přijímající organizace.

6. Pojištění dobrovolníků

Dobrovolníkům je zajištěno pojištění u Hasičské vzájemné pojišťovny a.s.

Přijímající organizace dobrovolnického programu:

- Domov důchodců Zlaté Hory – pečovatelská služba
- Charita Javorník – pečovatelská s ošetřovatelská služba
- SOUŽITÍ 2005, o.p.s.
- Středisko pečovatelské služby Jeseník o.p.s.
- Domov Důchodců Zlaté Hory
- Domov Důchodců Kobylá nad Vidnávkou p.o.

- Domov pro seniory Javorník p.o.
- Domov pokojného stáří sv. Františka Javorník
- Domov pokojného stáří sv. Hedviky Vidnava
- Dům S.M. Stanislavy Ernstové – poskytovatel Institut Krista Velekněže
- Penzion pro seniory Jeseník
- Charitní dům sv. Anežky Vidnava – domov se zvláštním režimem

Činnost dobrovolníka:

Dobrovolníci přicházejí do přijímajících organizací převážně jednou za týden v rozsahu 2-3 hodin. Náplň i délka schůzek je různorodá, závisí na potřebách a typu přijímající organizace, přání klienta a přístupu dobrovolníka.

Činnost dobrovolníka v oblasti pomoci seniorům

Dobrovolníci působí v přijímajících organizacích zaměřených na poskytování sociálních služeb pro seniory jako společníci osamělých seniorů. Předčítají jim knihy, tráví čas společnými rozhovory, chodí s obyvateli na procházky a umožňují jim dostat se na místa, kam by sami dojít nemohli. Zprostředkovávají kontakt se společenským prostředím – doprovázejí na kulturní a společenské akce – návštěva kina, divadla, koncertu, bohoslužeb. Dobrovolníci se také sami mohou účastnit společenských akcí uskutečňovaných v zařízení a pomoci s jejich organizací.

Činnost dobrovolníka v oblasti pomoci zdravotně postiženým osobám a osobám s chronickým onemocněním

Pomoc dobrovolníka umožňuje propojit „svět“ zdravotně postižených lidí a „svět ostatních. Umožňuje integraci zdravotně postižených do většinové společnosti. Dobrovolníci podporují konkrétního klienta při různých činnostech v denním programu daného zařízení, mohou doprovázet uživatele na procházkách nebo při různých akcích na veřejnosti – návštěvy kulturních zařízení a dalších zařízení – kina, divadla, koncerty, knihovny, muzea, kostely. Dobrovolníci mohou spolupracovat i při programech pro skupinu obyvatel – např. arteterapie, koncerty, prezentace z cest v zahraničí atd. Dobrovolníci mohou také pomáhat při jednorázových akcích v daném zařízení.

Popis programů v konkrétních přijímajících střediscích:

Přijímající organizace byly vybrány na základě uskutečněné analýzy potřebnosti dobrovolníků v jednotlivých sociálních službách pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Program v jednotlivých střediscích byl navržen podle výsledků průzkumu činností, o které by měli jednotliví poskytovatelé sociálních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením na Jesenicku zájem.

Charita Javorník – pečovatelská a ošetřovatelská služba

Ošetřovatelská služba Charity Javorník zajišťuje odbornou zdravotní péči na území celého okresu Javorník. Je určena klientům, kteří by jinak už museli být hospitalizováni nebo umístěni ve zdravotnickém či sociálním zařízení nebo by museli do těchto zařízení docházet. Zdravotní péče je poskytována v domácnostech klientů. Zde je možno využít dobrovolníky jako pomoc a podpora pro pečující osoby, mohou trávit čas s nemocnými povídáním, čtením knih, prohlížením fotografií.

SOUŽITÍ 2005, o.p.s., Mikulovice, pečovatelská služba

Posláním pečovatelské služby při SOUŽITÍ 2005, o.p.s., Mikulovice je poskytování služeb klientům, které vedou k podpoře samostatného života v domácím prostředí a k aktivnímu využití volného času. Umožňuje tak lidem i přes nepříznivou zdravotní či sociální situaci setrávat v jejich domovech, zachovat vazby na přirozené sociální prostředí, rodinu, přátele, příbuzné, blízké, místní instituce, provozující služby veřejnosti a přitom využívat vlastní možnosti, schopnosti a dovednosti. Dobrovolníci mohou pomoci při využití volného času klientů, mohou si s klienty povídat, hrát hry, číst knížky, dělat cvičení paměti, chodit na procházky nebo nabídnout pomoc při sepsání životních pamětí.

Středisko pečovatelské služby Jeseník o.p.s.

Ve Středisku pečovatelské služby začali dobrovolníci pracovat už od konce roku 2011. Aktivně zde působí 5 dobrovolnic, které klienty navštěvují, povídají si s nimi, čtou si knížky, hrají hry, chodí na procházky. V těchto činnostech budou i nadále pokračovat, spíše je třeba získat nové dobrovolníky, prostřednictvím kampaní.

Domov Důchodců Zlaté Hory

Domov důchodců Zlaté Hory je zařízením sociálních služeb, které poskytuje pobytové služby osobám, které potřebují podporu nebo péči jiné osoby, protože nejsou schopni již být soběstačnými a nezávislými a mohou být ohroženi sociálním vyloučením. Kapacita zařízení je 40 lůžek. Právě dobrovolníci mohou přinést nové podněty, zpestření života. Přítomnost dobrovolníků může napomoci ke zlepšení psychického stavu klientů. Povídání si s klienty, hraní her, cvičení paměti, doprovody na procházky jsou možnostmi jak pomoci při naplňování poslání organizace, kterým je mimo jiné podpora a pomoc při zapojení do běžného života společnosti.

Domov Důchodců Kobylá nad Vidnavkou p.o.

Posláním domova důchodců Kobylá nad Vidnavkou je přiblížit život seniorů k běžnému způsobu života vzhledem k jejich věku možnostem a schopnostem a podpořit je k soběstačnosti, aktivnímu a důstojnému prožití další etapy života v příjemném prostředí malé obce v blízkosti polských hranic. Kapacita zařízení je 90 lůžek. V současnosti navštěvuje zařízení jako dobrovolnice jedna řádová sestra, která si s klienty povídá a modlí se s nimi. Dobrovolníci v rámci akreditovaného programu mohou s klienty chodit na procházky do blízkého parku, mohou si s nimi povídat, připravovat aktivizační činnosti, vzít klienty na bohoslužbu do kostela.

Domov pro seniory Javorník p.o.

Kapacita zařízení je 50 lůžek. Cílem služby je podporovat podle individuálních potřeb soběstačnost klientů a aktivní způsob života. Náplň práce dobrovolníků je podobná jako v ostatních zařízeních pro seniory, jedná se o procházky, předčítání, povídání a příjemné trávení volného času pro klienta i pro dobrovolníka.

Domov pokojného stáří sv. Františka Javorník

Jedná se menší domov s kapacitou 24 lůžek. Důraz je zde ale kladen na naplňování všech potřeb člověka i těch duchovních, podpora a doprovázení, snaha, aby na konci svého života klient neodcházel osamocen. Dobrovolníci se mohou věnovat procházkám s imobilními seniory, např. na vozíku, mohou k tomu využít

zahradu, mohou si klienty povídat, vzít je do kostela, pomoci při úklidových pracích na zahradě, a při dalších akcích Charity.

Domov pokojného stáří sv. Hedviky Vidnava

Kapacita zařízení je 49 lůžek. Náplň práce dobrovolníků je široká. Dobrovolníci mohou pomoci klientům při kreslení, modelování, čtení knih a časopisů, ručním šití, pletení, háčkování, pletení košíků. Dále se mohou uplatnit při práci na zahradě, při péči o domácí zvířata, mohou poskytnout doprovod na bohoslužby, doprovod na společenské akce mimo zařízení, pomocné úklidové práce, procházky s klienty.

Dům S. M. Stanislavy Ernstové – poskytovatel Institut Krista Velekněze

Dům S. M. Stanislavy Ernstové je domov pro seniory s kapacitou 25 klientů. V domově pro seniory využívají především dobrovolníky z řad klientů ubytovny pro bezdomovce v Bílé Vodě, přesto by ale i zde chtěli využít externích dobrovolníků, kteří by byli přínosem pro seniory, přinesli by nové informace, zprostředkovali by kontakt i s okolním prostředím mimo obec Bílá Voda, která je sama o sobě dost izolovaná od okolí. Dobrovolníci se mohou zapojit do obdobných činností jako v ostatních domech pro seniory – čtení knížek, procházky, povídání s klienty.

Penzion pro seniory Jeseník

Kapacita penzionu pro seniory je 60 lůžek, je tvořen dvěma budovami. Posláním chráněného bydlení je vytvářet podmínky pro zachování soběstačnosti, napomáhat začleňování do společenského života, snažit se uspokojovat individuální potřeby uživatelů, kteří z důvodu zdravotního stavu nebo snížené soběstačnosti potřebují pomoc a podporu druhé osoby. Výhodou penzionu pro seniory je jeho umístění – tím, že je umístěn v Jeseníku je snadno dostupný pro zájemce o dobrovolnictví. Dobrovolníci mohou trávit čas s klienty předčítáním knížek, hraním her, procházkami, doprovodem na společenské akce.

Charitní dům sv. Anežky Vidnava – domov se zvláštním režimem

Jedná se o nově zřízenou službu – od 1.1.2013 s kapacitou 14 lůžek. Činnost dobrovolníků by spočívala předčítání, doprovodu na procházky, povídání si s klienty,

hraní společenských her a v rámci dobrovolnické činnosti by bylo možno provádět s klienty jednoduchý tělocvik.

Plánovaný počet dobrovolníků na rok 2014

V roce 2014 bychom chtěli vyslat do přijímacích organizací 40 dobrovolníků.

Jméno osoby zodpovědné za realizaci konkrétního projektu nebo programu dobrovolnické služby:

Ing. Jana Vrbovská

Přímé spojení na osobu odpovědnou za realizaci konkrétního projektu nebo programu dobrovolnické služby:

Ing. Jana Vrbovská

Kalvodova 510

790 01 Jeseník

Povaha dobrovolnické služby:

(krátkodobá nebo dlouhodobá)

Dlouhodobá

Oblast dobrovolnické služby:

(oblast je vymezena v § 2 odst. 1 zákona o dobrovolnické službě)

Pomoc seniorům

Pomoc osobám se zdravotním postižením a osobám s chronickým onemocněním

Místo výkonu dobrovolnické služby:

Okres Jeseník

Způsob přípravy dobrovolníků:

Příprava dobrovolníků pro práci v zařízeních sociálních služeb probíhá hromadnou nebo individuální formou. Uskutečňuje se v rámci jednoho nebo více setkání převážně v prostorách vysílající organizace nebo i v prostorách přijímající organizace. Cílem přípravy – školení dobrovolníků je připravit dobrovolníky co nejlépe na práci v daném zařízení, seznámit je s prostředím, s kontaktní osobou a zejména s konkrétním typem služby a se specifiky cílové skupiny uživatelů, s vhodnými způsoby komunikace a vedení rozhovorů s klienty, s úlohou dobrovolníka, s činnostmi dobrovolníka, s úskalími práce dobrovolníka.

Hromadné školení – obsah

- Představení vysílající organizace – Střediska pečovatelské služby o.p.s.

- Možnosti dobrovolnické práce v zařízení
- Prohlídka zařízení
- Dotazník pro dobrovolníky
- Speciální aspekty sociální práce v zařízení:
zaměření na etický kodex, na specifika komunikace s klienty – jak přistupovat ke klientům, s jakými riziky se mohou dobrovolníci při práci s klienty setkat.
- Školení BOZP
- Zdravotnické aspekty:
seznámení s nejčastějšími zdravotními problémy klientů v daném zařízení, nácvik praktických dovedností, např. manipulace s vozíkem
- Pravidla dobrovolnického programu
- Dokumenty potřebné k dobrovolnické práci:
Smlouva o výkonu dobrovolnické služby, náležitosti smlouvy – výpis z rejstříku trestů, potvrzení o zdravotní způsobilosti, ustanovení o mlčenlivosti
- Fungování dobrovolníka v zařízení:

Zapisování docházky dobrovolníků, informace o pojištění dobrovolníků o možnostech proplácení cestovného

Pohovory s dobrovolníky

Po absolvování školení a vyřízení všech potřebných dokumentů jsou dobrovolníci pozváni na pohovory se zástupci přijímající organizace a na nich si mohou zástupci přijímající organizace i dobrovolník ujasnit své představy a domluví se na konkrétní náplni práce dobrovolníka. Určí se první termín návštěvy zařízení. Na těchto pohovorech může také být odmítnut případný zájemce o dobrovolnickou službu, pokud na tuto službu není vhodný.

Vzdělávání dobrovolníka prostřednictvím supervizí

Supervize dobrovolníků je prostor určený pro vzájemné setkávání a sdílení dobrovolníků, zástupců přijímající organizace a koordinátora dobrovolníků pod vedením supervizora. Dobrovolníci přijímající organizace přijímají zpětnou vazbu o své činnosti, což umožňuje zkvalitňování dobrovolnického programu v daném

zařízení. Součástí supervizích setkání mohou být specifická školení v oblasti, o kterou dobrovolníci projeví zájem. Takto se dá reagovat na specifické problémy, nimiž se dobrovolníci během své práce mohou setkat.

Osoby odpovědné za přípravu dobrovolníků

- Ředitelka organizace – Mgr. Jana Macková
- Koordinátor dobrovolníků – Ing. Jana Vrbovská
- Kontaktní osoby v přijímající organizaci

Vedení supervizí:

- Bc. Michal Juryšek – inspektor kvality sociálních služeb
- Dr. Lenka Turková
- Mgr. Martina Langrová – supervizorka pro sociální služby, absolvován supervizní výcvik

Možná rizika dobrovolnické služby:

(zranění, majetková odpovědnost, fyzická náročnost, jazykové a další dovednosti)

Rizika pro dobrovolníky

- zranění dobrovolníka
- zvýšená psychická zátěž – nebezpečí syndromu vyhoření

Rizika pro přijímající organizaci

- zranění uživatele služby
- poškození či odcizení majetku organizace
- překročení hranic dobrovolníka

Riziko pro vysílající organizaci

Možnost ztráty motivace dobrovolníka a jeho odchod z dobrovolnické služby Vysílající organizace bude informovat dobrovolníky o možných rizicích dobrovolnické služby, jak určuje zákon č. 198/2002 Sb. A tím bude předcházet možným rizikům a problematickým situacím.

Vysílající organizace zajistí pojištění dobrovolníků pro případ úrazu a pojištění odpovědnosti za škodu. Zajistí také kvalitní proškolení BOZP.

Soupis předpokládaných nutných dokumentů pro výkon dobrovolnické služby podle její povahy:

Výpis z rejstříku trestů, potvrzení o zdravotní způsobilosti, ustanovení o mlčenlivosti.

Dobrovolník je povinen předložit tyto dokumenty:

- výpis z rejstříku trestů
 - studentů je možno výpis z rejstříku trestů nahradit potvrzením školy o morální způsobilosti
- potvrzení o zdravotní způsobilosti
- dobrovolník ve věku 15-18 let navíc dokládá písemný souhlas zákonného zástupce

Způsob zajištění stravování:

Charakter dobrovolnické služby nevyžaduje zajištění stravování.

Způsob zajištění ubytování:

Charakter dobrovolnické služby nevyžaduje zajištění ubytování.

Způsob zajištění dopravy:

Dobrovolníci se do přijímajících organizací dopravují dle svého uvážení. Dobrovolníci budou vybíráni se zřetelem k místu bydliště a k místu přijímající organizace. Snahou vysílající organizace bude, aby cestovní náklady byly co nejménší, aby dobrovolníci případně nemuseli vůbec používat hromadné dopravní prostředky. V případě potřeby a po předchozí dohodě s koordinátorem dobrovolníků, budou tyto výdaje propláceny.

Pracovní doba a doba odpočinku:

Dobrovolníci se dobrovolnické činnosti věnují zpravidla 2-3 hodiny týdně, proto není třeba doba odpočinku.

Předpokládané výdaje na výběr, evidenci, přípravu a na samotnou účast dobrovolníků v programu dobrovolnické služby: (roční kalkulace)

Položka	náklady na 1 dobrovolníka	celkem náklady na 40 dobrovolníků
Materiální náklady celkem		4 000,-
kancelářské potřeby	50,-	2 000,-
pomůcky a potřeby pro dobrovolníky	50,-	2 000,-
Nemateriální náklady celkem		36 400,-
Pojištění dobrovolníků	400,-	16 000,-
Cestovné dobrovolníků	100,-	4 000,-
Cestovné zaměstnanců	100,-	4 000,-
Výpis z Rejstříku trestů	50,-	2 000,-
Propagace	100,-	4 000,-
Telefony	100,-	4 000,-
Poštovné	10,-	400,-
Ostatní služby – internet a další	50,-	2 000,-
Osobní náklady celkem		102 000,-
Koordinátor dobrovolníků - 0,5 úvazek	8 000,-	96 000,-
Supervize dobrovolníků - 500,-/hod (3 hodiny 4 x za rok)	500,-	6 000,-
Celkem		142 400,-

Podmínky případného udělování kapesného dobrovolníkům:

(viz § 5 odst. 2 písm. F zákona o dobrovolnické službě)

Vysílající organizace – Středisko pečovatelské služby Jeseník o.p.s., nebude dobrovolníkům udělovat kapesné.

Druhy pojištění (pojištění odpovědnosti za škodu na majetku nebo zdraví) a jeho předpokládané finanční krytí a smluvní zabezpečení:

Pojištění se realizuje ve spolupráci s Národním dobrovolnickým centrem Hestia o.s. a využívá pojistnou smlouvu č. : 001-0800-018, kterou Národní dobrovolnické centrum sjednalo u Hasičské vzájemné pojišťovny a.s. Pojištění je poskytováno pro případ odpovědnosti dobrovolníka za škodu a pro případ úrazu při výkonu dobrovolnické služby.

Popis způsobu vyrovnání všech závazků dobrovolníka pokud předčasně ukončí dobrovolnickou službu z jiných než ze zřetele hodných důvodů:

Středisko pečovatelské služby plně respektuje právo dobrovolníků z jakéhokoliv důvodu přerušit nebo ukončit dobrovolnickou službu, snaží se motivovat dobrovolníky tak, aby k jejich odchodu docházelo co nejméně.

Při odchodu dobrovolníka nevyžaduje žádnou náhradu za náklady investované do jeho přípravy.

Způsob vedení evidence a databáze dobrovolníků:

Středisko pečovatelské služby Jeseník vede v počítači elektronickou databázi dobrovolníků, která je zabezpečená přístupovým heslem. Přístup do databáze má jen koordinátor dobrovolníků a ředitelka organizace. Smlouvy a ostatní dokumenty jsou umístěny v uzamykatelných skříních.

Plán spolupráce s přijímajícími organizacemi:

- stanovení kontaktní osoby
- účast na přípravě dobrovolníků
- představení dobrovolníka v zařízení
- spolupráce s dobrovolníky
- kontakt s koordinátorem
- účast kontaktní osoby na supervizích

Způsob kontroly a hodnocení činnosti dobrovolníků:

Kontrola činnosti probíhá na základě komunikace kontaktní osoby a dobrovolníků a na základě komunikace koordinátora dobrovolníků s dobrovolníkem. Pomocí pravidelných supervizí setkání. Dále pomocí návštěvy koordinátora v přijímající organizaci a kontaktu s klienty přijímající organizace.

Hodnocení činnosti dobrovolníka

- pomocí pravidelných supervizí – jednou za 3 měsíce
- pomocí kontaktu koordinátora s dobrovolníkem
- pomocí kontaktu koordinátora s kontaktní osobou přijímající organizace

Způsob ověřování dodržování smluv uzavřených mezi vysílající a přijímající organizací:

Kontrolou dodržování smlouvy se zabývá koordinátor dobrovolníků ve Středisku pečovatelské služby Jeseník, který je oprávněn ověřovat průběh dobrovolnické služby. Kontrola probíhá formou návštěv v přijímající organizaci. Pokud by bylo zjištěno porušování smlouvy, může to vést k ukončení smlouvy s dobrovolníkem.

Popis postupu v případě zániku organizace, včetně smluvního zajištění nástupnické organizace i s jejími kontaktními údaji:

V případě zániku organizace by veškeré závazky dobrovolnické služby převzala organizace Maltéžská pomoc o.p.s.. centrum Olomouc, která je nejbližší

organizací, která má akreditovaný dobrovolnický program pro seniory a osoby se zdravotním postižením.

Datum a podpis osoby zodpovědné za realizaci konkrétního projektu nebo programu dobrovolnické služby:

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo popsat postup akreditace dobrovolnického programu, popsat výhody a nevýhody akreditace dobrovolnického programu pro pečovatelskou službu Jeseník a zpracovat projekt dobrovolnického programu pro tuto organizaci.

Postup akreditace dobrovolnického programu je popsán ve 4.kapitole, výhody a nevýhody akreditace dobrovolnického programu jsou obsaženy v 5.kapitole. Sedmá kapitola obsahuje projekt dobrovolnického programu.

Tato práce se také zabývá významem a přínosem dobrovolnictví pro sociální služby, pro společnost a pro samotného dobrovolníka. Obsahuje analýzu potřebnosti dobrovolníků v jednotlivých sociálních službách pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Z analýzy vyplývá, že zájem o dobrovolníky není velký. Pohyboval se v průměru okolo 2-3 dobrovolníků na jednu organizaci, přestože se v některých případech jedná o pobytové služby s větší kapacitou. Z tohoto zjištění vyvozují, že propagace dobrovolnictví a zvýšení informovanosti o managementu dobrovolnictví o způsobu vedení dobrovolníků, náležitostech dobrovolnických smluv je stále potřeba. Ve světě má dobrovolnictví určitou prestiž, u nás je se slovem dobrovolník a dobrovolnictví stále spojeno podezření, že dobrovolník je člověk, který nemá dobré úmysly a je třeba si na něj dát pozor.

V průběhu vypracovávání podkladů pro tuto práci, při komunikaci s jednotlivými poskytovateli sociálních služeb pro seniory a pro osoby se zdravotním postižením na Jeseníku, jsem se s tímto postojem setkala i u sociálních pracovníků, zjistila jsem, že chybí informovanost o práci dobrovolníků. Setkávala jsem se s nedůvěrou k dobrovolníkům v domnění, že se jedná o neprověřené lidi, kteří by mohli klienta poškodit. Také jsem se setkala s obavou, že do zařízení bude vyslán dobrovolník, aniž by byl nejprve představen pracovníkům vedení organizace a aniž by se oni mohli k tomu vyjádřit.

Touto prací poskytují odpovědi na tyto otázky spojené s dobrovolnictvím, především v kapitolách jedna až tři. Čtvrtá a pátá kapitola obsahuje postup při akreditaci dobrovolnického programu a výhody a nevýhody akreditace dobrovolnického programu pro organizaci. Tento postup může být pomocí pro sociální pracovníky, kteří by chtěli zkvalitnit poskytované služby své organizace a

zapojit do svých služeb i dobrovolníky. Dobrovolník přináší do organizace osvěžení a nové nápady a je i testem kvality, jak píše Tošner a kol (2005, s. 9.).

Šestá a sedmá kapitola využívá teoretické poznatky z předchozích kapitol v praxi. Šestá kapitola obsahuje analýzu potřebnosti dobrovolníků na Jesenicku a sedmá kapitola shrnuje předchozí poznatky v projektu dobrovolnického programu pro Středisko pečovatelské služby Jeseník. Tento projekt může napomoci regionu Jesenicka v zapojení nezaměstnaných lidí do služby pro seniory a pro osoby se zdravotním postižením. Dobrovolnictví je nástrojem sociálního začleňování obyvatel. Těch, kteří v tomto regionu jsou ohroženi sociální exkluzí přibývá. Dobrovolnictví může dát pocit smysluplnosti, radosti z dobře vykonané práce, může vrátit člověku hodnotu a může být i cestou jak získat zaměstnání.

Cílem práce bylo popsat výhody a nevýhody akreditace dobrovolnického programu pro Středisko pečovatelské služby Jeseník a tyto poznatky využít v projektu dobrovolnického programu. Přestože je nevýhodou akreditace dobrovolnického programu velká administrativní náročnost pro organizaci zejména na počátku práce, přínosem pro organizaci je poskytování kvalitních sociálních služeb, zapojení nezaměstnaných do dobrovolnických činností, což může mít kladný vliv na celý region Jesenicka . Tato práce může být využitelná i pro organizace, které teprve se zapojováním dobrovolníků začínají nebo jako prostředek pro předání informací o dobrovolnictví osloveným organizacím regionu.

SEZNAM LITERATURY:

- Autor neuveden. (2011). Anketa. *Sociální práce/Sociální práce*, č. 4, s. 5-7.
- Aronová, K., a kol. (2008). *Dobrovolnictví v Domovech pro seniory. Příklady dobré praxe*. Praha: Hestia
- Baláž, R. (2011). Úvodní slovo redakce. *Sociální práce/Sociální práce*, č. 4, s. 4.
- Benedíková, L.(2012). *Rukověť dobrovolníka pečujícího o seniora*. Praha: Hestia.
- Bílá, K. (2008). *Význam dobrovolnictví pro neziskové organizace*. (bakalářská práce). Brno: Masarykova univerzita.
- Bible, Český ekumenický překlad
- Frič, P. a kol. (2001). *Dárcovství a dobrovolnictví v České republice*. Praha: NROS a AGNES
- Frič, P., Pospíšilová, T., a kol. (2010). *Vzorce a hodnoty dobrovolnictví v české společnosti na začátku 21.století*. Praha: Agens.
- Kovalčík, J. (2010). *Sociálně demografická analýza okresu Jeseník*. Jeseník: Město Jeseník.
- Lusková, D., Lusková, Š. (2012). *Dobrovolnictví v sociálních službách*. Praha: MPSV.
- Matoušek, O., a kol. (2003). *Metody a řízení sociální práce*. Praha: Portál.
- Rektořík, J. (1998). *Ekonomika a řízení neziskových organizací*. Brno: Masarykova univerzita.
- Skovajsa, M., a kol. (2010). *Občanský sektor*. Praha: Portál.
- Šimková, S. (2011). *Dobrovolníci mění svět*. Sborník příkladů dobré praxe. Praha: NIDM MŠMT
- Tošner, J. a kol. (2003). *Průvodce dobrovolnictvím pro neziskové organizace*. Praha: Hestia.
- Tošner, J. a kol. (2005). *Metodika. Integrace dobrovolnictví v zařízeních pro seniory*. Praha: Hestia, Domov Sue Ryder, Domov sv. Karla Boromejského.
- Tošner, J., Sozánková, O. (2006). *Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích*. Praha: Portál.
- Tošner, J. (2006). Dobrovolnictví jako nástroj pomoci i ochrana proti sociálnímu vyloučení pomáhajícího. In Kolektiv autorů. *Dobrovolnictví ochrana před sociálním vyloučením*. Sborník konference Dobrovolnictví – ochrana před sociálním vyloučením. 70 s., Kroměříž: Klub UNESCO.

Záškodná, H., Mojžíšová, A. (2011). Psychologické aspekty dobrovolnictví v kontextu sociální práce. *Sociální práce/Sociální práce*, č. 4, s. 62-68.

Zemanová, B., Kořínková, I., Tošner, J., (2005). *Praktický průvodce programu Dobrovolníci v nemocnicích*. Praha: FN Motol a Hestia.

Wrožynová, Y., (2011). *Dobrovolnictví v Boétheia-společenství křesťanské pomoci Jeseník*. (bakalářská práce). Olomouc: Univerzita Palackého.

Zákon o dobrovolnické službě. Zákon č. 198/2002 Sb. V účinném znění ke dni 10.3.2013.

Zákon o sociálních službách. Zákon č. 108/2006 Sb. v účinném znění ke dni 12.3.2013

Internetové zdroje:

Dobrovolnická centra [on-line]. Dostupné 15.3.2013 z <http://www.adra.cz/projekty/projekty-v-cr/dobrovolnicka-centra>

Dobrovolnická služba - Akreditace [on-line]. Dostupné 8.3.2013 z <http://www.mvcr.cz/clanek/dobrovolnicka-sluzba-akreditace.aspx?Q=y2hudw09mq%3d%3d>

Dobrovolnická služba – Akreditace – vzory smluv [on-line]. Dostupné 8.3.2013 z <http://www.mvcr.cz/clanek/dobrovolnicka-sluzbaakreditace.aspx?Q=y2hudw09mq%3d%3d>

Dobrovolnictví a paragrafy [on-line]. Dostupné 5.3.2013 z <http://www.dobrovolnik.cz/management-dobrovolnictvi/dobrovolnictvi-a-paragrafy/>

Dobrovolnická služba – časté otázky a odpovědi [on-line]. Dostupné 13.3.2013 z <http://www.mvcr.cz/clanek/dobrovolnicka-sluzba500539.aspx?Q=y2hudw09mw%3D%3D>

Legislativa dobrovolnictví [on-line]. Dostupné 9.03.2013 z: <http://www.hest.cz/hestia/prodobrovolniky/legislativa-dobrovolnictvi/>

Hestia (2012): *Metodika dobrovolnictví v sociálních službách* [on-line]. Dostupné 16.3.2013 z <http://www.hest.cz/res/data/012/001597.pdf>

Komunitní plán sociálních služeb a služeb souvisejících na Jesenícku pro roky 2011-2013 [on-line]. Dostupné 9.03.2013 z <http://kpj.mujes.cz/images/stories/>

dokumenty/Komunitni_plan_socialnich_sluzeb_a_sluzeb_souvisejicich_na_Jesenicku_pro_roky_2011-2013.pdf

Macková, J., *Výroční zpráva 2011* [on-line]. Dostupné 13.3.2013 z http://pecovatelska.jesenik.wbs.cz/vyrocnizprava_2011.pdf

Macková, J., *Výroční zpráva 2012* [on-line]. Dostupné 13.3.2013 z http://pecovatelska.jesenik.wbs.cz/vz_2012.pdf

MPSV: *Míra nezaměstnanosti podle MPSV k 31.12.2012* [on-line]. Dostupné 9.03.2013 z http://www.czso.cz/xk/redakce.nsf/i/mira_nezamestnanosti_podle_mpsv_k_31_12_2012

MPSV: *Pravidla pro udělování akreditace dobrovolnické služby* [online]. Dostupné 13.3.2013 z <http://www.mpsv.cz/cs/732>

Pomoc osamoceným seniorům a osobám se zdravotním postižením – popis programu [on-line]. Dostupné 16.3.2013 z

<http://www.olomouc.maltezskapomoc.cz/Maltezskapomoc/centrum-olomouc/ceho-jsem-dosahli/pomoc-osamocenym-seniorum-a-osobam-se-zdravotnim-postizenim-1/pomoc-osamocenym-seniorum-a-osobam-se-zdravotnim-postizenim>

Přehled dobrovolnických organizací s akreditovanými dobrovolnickými programy [on-line]. Dostupné 12.3.2013 z <http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/3029/prehled-dobrovolnickych-organizaci-s-akreditovanymi-programy-pro-olomoucky-kraj.pdf>

Středisko pečovatelské služby Jeseník p.o. [on-line]. Dostupné 13.3.2013 z <http://www.pecovatelskajesenik.wbs.cz>

MPSV: *Pravidla pro udělování akreditace dobrovolnické služby* [online]. Dostupné 13.3.2013 z <http://www.mpsv.cz/cs/732>

Zákon o dobrovolnické službě [on-line]. Dostupné 10.3.2013 z <http://www.dobrovolnik.cz/res/data/010/001313.pdf>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Rozložení sociálních služeb pro seniory a osoby zdravotně postižené v okrese Jeseník

Příloha č. 2 – Přehled dobrovolnických organizací s akreditovanými dobrovolnickými programy v Olomouckém kraji

Příloha č. 1

Rozložení sociálních služeb pro seniory a osoby zdravotně postižené v okrese Jeseník

(podle registru poskytovatelů sociálních služeb)

pečovatelská služba (8700573)

Poskytovatel: **1.Domov důchodců**

Druh: pečovatelská služba

Zařízení, místo poskytování

Domov důchodců (Hornická 579, 793 76 Zlaté Hory)

Kontakty kapacita: 50 klientů ředitelka: Bc. Zdeňka Macháčková

fax 584425166

e-mail domovduchodcu@jes.cz web <http://zlatehory.cz>

telefon 584425741

domovy pro seniory (7300941)

Poskytovatel: **2.Domov pro seniory Javorník, příspěvková organizace**

Druh: domovy pro seniory

Zařízení, místo poskytování

Domov pro seniory Javorník, příspěvková organizace (Školní 104, 790 70 Javorník)

Kontakty kapacita: 50 klientů zástupce ředitele: Ing. Jitka Richterová

Web <http://www.domovduchodcu.jesenicko.com>

Telefon 584 440 586

e-mail dd.jav@tiscali.cz Fax 584 440 586

pečovatelská služba (4488828)

Poskytovatel: **3.Obec Česká Ves - Dům s pečovatelskou službou**

Druh: pečovatelská služba

Zařízení, místo poskytování

Obec Česká Ves - Dům s pečovatelskou službou

(Jánského 76, 790 81 Česká Ves)

Kontakty kapacita: 50 klientů vedoucí: Dana Vaiglová

e-mail dps@cves.cz

telefon 584 428 403

domovy pro seniory (8298670)

Poskytovatel: **4.Domov důchodců Kobylá nad Vidnavkou, příspěvková organizace**

Druh: domovy pro seniory

Zařízení, místo poskytování

Domov důchodců Kobylá nad Vidnavkou, příspěvková organizace (Kobylá nad Vidnavkou 153, 790 65 Kobylá nad Vidnavkou)

Kontakty kapacita: 90 lůžek ředitelka: Bc. Dagmar Škrobálková

telefon 584 437 261

fax 584 437 261

e-mail dd.kobyla@cmail.cz

chráněné bydlení (2374811)

Poskytovatel: 5.Penzion pro seniory Jeseník

Druh: chráněné bydlení

Zařízení, místo poskytování

Penzion pro seniory Jeseník (Beskydská 1298/6, 790 01 Jeseník)

Penzion pro seniory Jeseník (Jaroslava Ježka 777/7, 790 01 Jeseník)

Kontakty kapacita: 60 lůžek ředitel: Ing. Jan Rotter, soc. prac.: Bc. Alice Macečková

web www.ppsjes.cz Telefon 584411391

e-mail info@ppsjes.cz

Sociální pracovnice e-mail alice.maceckova@ppsjes.cz

pečovatelská služba (6281058)

Poskytovatel: 6.Charita Javorník

Druh: pečovatelská služba

Ředitel: Mgr. Helena Paschkeová

Email: javornik@charita.cz

Zařízení, místo poskytování

Charitní pečovatelská služba (Lidická 89, 790 70 Javorník)

Kontakty kapacita: 30 vedoucí: Marcela Ďurisová

e-mail chops.javornik@charita.cz web www.javornik.charita.cz

telefon 584 440 355

domovy pro seniory (4184171)

Poskytovatel: 7. Domov důchodců Zlaté Hory

Druh: domovy pro seniory

Zařízení, místo poskytování

Domov důchodců Zlaté Hory (Hornická 579, 793 76 Zlaté Hory)

Kontakty kapacita: 40 lůžek ředitelka: Bc. Zdeňka Macháčková

fax 584425166

e-mail domovduchodcu@jes.cz web <http://zlatehory.cz>

telefon 584425741

domovy pro seniory (4019091)

Poskytovatel: 8.Institut Krista Velekněze

Druh: domovy pro seniory

Zařízení, místo poskytování

Dům S.M. Stanislavy Ernstové (Městys Bílá Voda 81, 790 69 Bílá Voda)

Kontakty kapacita: 25 zástupce představeného: Josef Losman

Web www.ruzenec.cz Telefon 584409038

e-mail ikvbv@seznam.cz

pečovatelská služba (6024510)

Poskytovatel: 9. Středisko pečovatelské služby Jeseník, příspěvková organizace

Druh: pečovatelská služba

Zařízení, místo poskytování

Středisko pečovatelské služby Jeseník, příspěvková organizace (Otakara Březiny 1370/2c, 790 01 Jeseník)

Kontakty kapacita: 80 klientů ředitelka: Mgr. Jana Macková

Web www.pecovatelskajesenik.wbs.cz

Telefon 725 684 342 na paní ředitelku Telefon 725 695 899

Telefon 584 409 147

e-mail PecovatelskaJesenik@email.cz

domovy pro seniory (5410563)

Poskytovatel: 10. Charita Javorník
Druh: domovy pro seniory
Zařízení, místo poskytování
Domov pokojného stáří sv. Hedviky Vidnava (Mírové náměstí 66, 790 55 Vidnava)
Kontakty kapacita: 35 vedoucí: Mgr. Peter Třepáš
e-mail dps.hedvika@charita.cz
Telefon 584 435 136
Fax 584 435 222

domovy pro seniory (9825174)
Poskytovatel: 11. Charita Javorník
Druh: domovy pro seniory
Zařízení, místo poskytování
11. Domov pokojného stáří sv. Františka Javorník (Lidická 89, 790 70 Javorník)
Kontakty kapacita: 24 lůžek vedoucí Hana Krézková
Fax 584 440 217
Web <http://www.javornik.charita.cz>
Telefon 584 440 355
e-mail dps.frantisek@charita.cz

pečovatelská služba (7842681)
Poskytovatel: 12.SOUŽITÍ 2005, o.p.s.
Druh: pečovatelská služba
Zařízení, místo poskytování
SOUŽITÍ 2005, o.p.s. (Na Bukovci 1, 790 84 Mikulovice)
Kontakty kapacita: 80 klientů ředitelka: Mgr. Štěpánka Beníčková
e-mail info@souziti2005.cz
Web www.souziti2005.webnode.cz
Telefon 584429143

domovy se zvláštním režimem (6965737)
Poskytovatel: 13.Charita Javorník
Druh: domovy se zvláštním režimem
Zařízení, místo poskytování
13.Charitní dům sv. Anežky Vidnava (Mírové náměstí 68, 790 55 Vidnava)
Kontakty kapacita: 14 lůžek vedoucí: Bc. Marie Dobošová Dis.
web www.javornik.charita.cz
telefon 584 435 222
e-mail domov.anezka@charita.cz

Příloha č. 2

Přehled dobrovolnických organizací s akreditovanými dobrovolnickými programy v Olomouckém kraji

(Přehled dobrovolnických organizací s akreditovanými dobrovolnickými programy [on -line])

Aktualizováno a vyhotoveno dne: 2. dubna. 2012, zhotovitel: Mgr. Zuzana Hrobařová

Adra o.s.

Klikatá 1238/90c, 158 00 Praha 5

Rostislavova 26

796 01 Prostějov

Kontakty

257090641, 734390914, adra@adra.cz, dcpv@adra.cz, www.adra.cz, dcpv@adra.cz

Oblast dobrovolnické služby

Pomoc osobám zdravotně postiženým a seniorům

Popis programu, projektu

Organizace má akreditovaný projekt „Činnost Dobrovolnického centra“.

Amelie o.s.

Kurta Konráda 15, 190 00 Praha

Kontakty

283880316, 739005123 (koordinátor dobrovolníků Olomouc), kancelar@amelie-os.cz,

olomoucko@amelie-os.cz, www.amelie-os.cz

Oblast dobrovolnické služby

Pomoc osobám zdravotně postiženým

Popis programu, projektu

Organizace dodává v rámci akreditovaném dobrovolnickém programu proškolené a odborně zajištěné dobrovolníky na několik oddělení Onkologických klinik Fakultních nemocnic v Praze a Olomouci.

Charita Olomouc

Wurmova 5, 771 11 Olomouc

Kontakty

585405326, 734435448, olomouc@charita.cz, milada.maliskova@olomouc.charita.cz,

www.olomouc.charita.cz, <http://www.olomouc.charita.cz/dalsi-aktivity/dobrovolnictvi.html>

Oblast dobrovolnické služby

Dobrovolníci Charity Olomouc poskytují pomoc osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, příslušníkům národnostních menšin, pomoc při přírodních nebo humanitárních katastrofách, při pořádání sbírkových i kulturních akcí.

Popis programu, projektu

Organizace má akreditovaný projekt: „Dobrovolnický program Charity Olomouc“. dobrovolníkům nabízíme

- získání a rozvoj nových dovedností (empatie, naslouchání)
 - smysluplné vyplnění volného času, získání nových zkušeností
 - proškolení, účast na supervizní skupině, možnost dalšího vzdělávání
 - pojištění při výkonu dobrovolnické služby
 - vystavení osvědčení o dobrovolnické činnosti
 - praktické poznání neziskového sektoru
- od dobrovolníků požadujeme
- samostatnost, kreativitu, dochvilnost, pravidelnost, trestní bezúhonnost

Charita Zábřeh

Ťiřkova 15, 798 01 Zábřeh

Kontakt

Ing. Mgr. Markéta Horáková, 583412587, 736510816, info@charitazabreh.cz,
marketa.horakova@charitazabreh.cz, www.charitazabreh.cz,

Oblast dobrovolnické služby

pomoc zdravotně postiženým a seniorům

Popis programu, projektu

Organizace má akreditovaný projekt: „Dobrovolnictví v sociálních a zdravotních službách v Charitě Zábřeh“.

JIKA – Olomoucké dobrovolnické centrum, o.s.

Rooseveltova 64, 779 00 Olomouc

Kontakt

603774050, 773998585, jika.dobrovol@seznam.cz, www.jikadobrovol.wz.cz,

Oblast dobrovolnické služby

Pomoc osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, nezaměstnaným, osobám trpícím domácím násilím a pomoci při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase.

Pomoc osobám zdravotně postiženým a seniorům.

Popis programu, projektu

Organizace má akreditovaný projekt „Dobrovolnictví na Olomoucku“

Organizace má akreditovaný projekt „Dobrovolníci v nemocnicích“

Maltézská pomoc, o.p.s.

Lázeňská 2, 118 00 Praha 1

Kontakt

257534935, info@maltezskapomoc.cz, www.maltezskapomoc.cz,

Wurmova 6, PO BOX 179, 771 11 Olomouc

Kontakt

736620804, 587405340, olomouc@maltezskapomoc.cz,

Oblast dobrovolnické služby

pomoc seniorům a zdravotně postiženým

pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase

pomoc osobám sociálně slabým a příslušníkům národnostních menšin

pomoc zdravotně postiženým a pomoc při pořádání kulturních akcí pro osoby zdravotně postižené

pomoc seniorům a zdravotně postiženým

Popis programu, projektu

Organizace má akreditovaný program: Pomoc pečujících při hlídání nemocných a postižených.

Organizace má akreditovaný program „Sociálně aktivizační programy pro děti, mládež a podporu rodiny“.

Organizace má akreditovaný program „Dopisování s vězni“.

Organizace má akreditovaný program: Pomoc zdravotně postiženým při jednorázových akcích.“

Ester občanské sdružení

Zálesí 111, 790 70 Javorník

Kontakt

584440141, ester.zalesi@seznam.cz, www.esterzalesi.eu,

Oblast dobrovolnické služby

Pomoc osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, příslušníkům národnostních menšin a pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase.

Popis programu, projektu

Cílem projektu je integrace skupin obyvatelstva ohrožených sociálním vyloučením na území okresu Jeseník. Cílovou skupinou jsou proto lidé dlouhodobě nezaměstnaní, lidé se zdravotním postižením, lidé s duševním onemocněním, příslušníci národnostních menšin – romské komunity a riziková mládež.

Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR - SONS o.s.

Krakovská 21, 110 00 Praha 1, 221462462, sons@sons.cz, www.sons.cz,

I. P. Pavlova 69, 779 00 Olomouc, 585427750, olomouc-odbocka@sons.cz,

8. května 22, 787 01 Šumperk, 583217105, sumperk-odbocka@sons.cz,

Tovární 1332, 790 01 Jeseník, 584412697, jesenik-odbocka@sons.cz,

Svatoplukova 15, 796 01 Prostějov, 582331254, prostejov-odbocka@sons.cz,

Čechova 2/1184, 750 02 Přerov, 581735187, prerov-odbocka@sons.cz,

Oblast dobrovolnické služby

pomoc osobám zdravotně postiženým

Popis programu, projektu

Organizace má akreditovaný program „Dobrovolná dopomoc lidem se zrakovým postižením“.

YMCA – Živá rodina, o.s.

Na Poříčí 12, 110 00 Praha 1

224872421, zr@ymca.cz, www.zr.ymca.cz,

Šafaříkova 7, 772 00 Olomouc

581031 081, olomouc@ymca.cz, www.olomouc.ymca.cz,

Oblast dobrovolnické služby

pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase

Popis programu, projektu

Projekt zahrnuje zajištění dobrovolníků pro práci s dětmi na Manželských setkáních, Letních táborech rodin a Dětských letních táborech.